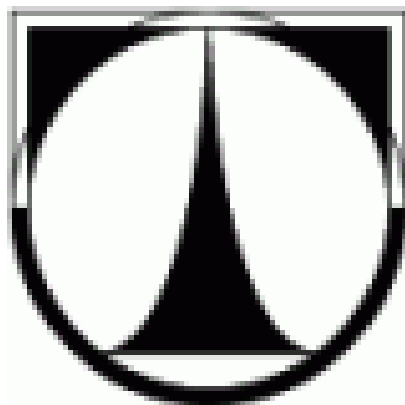

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI

Ekonomická fakulta

DIPLOMOVÁ PRÁCE

2012

Bc. Jan Vrabec

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI

Ekonomická fakulta

Studijní program: N 6208 Ekonomika a management
Studijní obor: Podniková ekonomika

Vliv důchodové reformy na penzijní systém ČR z pohledu OVB Allfinanz, a.s.

**The Effect of Pension Reform on the Pension System in The Czech
Republic from the Perspective of OVB Allfinanz, a.s.**

DP-EF-KPO-2012-33

Bc. Jan Vrabec

Vedoucí práce: Ing. Žaneta Boučková Ph.D., KPO

Konzultant: Ing. Jakub Nebeský, finanční poradce ve společnosti OVB Allfinanz,
a.s.

Počet stran: 88

Počet příloh: 0

Datum odevzdání: 4. 5. 2012

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI

Ekonomická fakulta

Akademický rok: 2011/2012

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Jan Vrabec**
Osobní číslo: **E09000294**
Studijní program: **N6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Podniková ekonomika**
Název tématu: **Vliv důchodové reformy na penzijní systém ČR z pohledu OVB Allfinanz, a.s.**
Zadávající katedra: **Katedra pojišťovnictví**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

1. Historie penzijního systému v zahraničí
2. Stávající penzijní systém ČR a rozbor aktuálních pilířů
3. Společnost OVB Allfinanz, a.s.
4. Možnosti penzijního připojištění, potenciál zprostředkovatele
5. Návrhy důchodové reformy

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy:

65 normostran

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

CIPRA, T. Penzijní pojištění a jeho výpočetní aspekty. 1. vyd. Praha : EDICE HZ, 1996. 234 s. ISBN 80-86009-04-1.

KREBS, V. Sociální politika. 4. vyd. Praha : ASPI, 2007. 504 s. ISBN 978-80-7357-276-1.

PŘIB, J.; VOŘÍŠEK, V. Důchodové pojištění v České republice. 5. vyd. Olomouc : Anag, 1999. 319 s. ISBN 80-7263-014-8.

SINHA, T. Pension reform in Latin America and its lessons for international policymakers. [s.l.] : Springer, 2000. 306 s. ISBN 978-07-9237-882-2.

ŠULC, J. Penzijní připojištění. 2. vyd. Praha : Grada Publishing, 2004. 196 s. ISBN 80-247-0772-1.

VOSTATEK, J. Sociální a soukromé pojištění. 1. vyd. Praha : Codex Bohemia, 2000. 601 s. ISBN 80-85963-21-3.

Vedoucí diplomové práce:

Ing. Žaneta Boučková, Ph.D.

Katedra pojišťovnictví

Konzultant diplomové práce:

Ing. Jakub Nebeský

OVB Allfinanz, a.s.

Datum zadání diplomové práce:

31. října 2011

Termín odevzdání diplomové práce:

4. května 2012

doc. Dr. Ing. Olga Hašprová
děkanka

doc. Ing. Arnošt Böhm, CSc.
vedoucí katedry

V Liberci dne 31. října 2011

Prohlášení

Byl jsem seznámen s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, zejména § 60 - školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé diplomové práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li diplomovou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědom povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Diplomovou práci jsem vypracoval samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím diplomové práce a konzultantem.

V Liberci 2. 12. 2011

Jan Vrabec

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval vedoucí diplomové práce Ing. Žanetě Boučkové, Ph.D. za její odborné vedení a Ing. Jakubu Nebeskému za cenné připomínky, které mi napomohly při zpracování diplomové práce.

Anotace

Diplomová práce s názvem Vliv důchodové reformy na penzijní systém ČR z pohledu OVB Allfinanz, a.s. je zaměřena na popis a analýzu současného stavu důchodového systému v České republice a jeho směřování. V práci jsou vymezeny proreformní důvody a podoba připravované důchodové reformy.

Dále jsou popsány možnosti individuálních spořicíh programů pro zabezpečení potřeb stáří v České republice v podobě produktu penzijního připojištění se státním příspěvkem, otevřených podílových fondů, stavebního spoření a životního pojištění. V práci je obsaženo představení společnosti OVB Allfinanz, a.s. a také charakterizován potenciál této společnosti v průběhu důchodové reformy.

Klíčová slova

Financování důchodových systémů, důchodová reforma, penzijní připojištění se státním příspěvkem, investice, stavební spoření, životní pojištění, stárnutí populace

Annotation and keywords

The diploma thesis The Effect of Pension Reform on the Pension System in The Czech Republic from the Perspective of OVB Allfinanz, a.s. is focused on describing and analyzing the current state pension system in the Czech Republic and its direction. The thesis contains the reasons of pension reform and form of the upcoming pension reform.

Last but not least are the possibilities of individual savings schemes for old age needs in the Czech Republic in the form of a pension additional insurance with state benefit, investment, building savings and life insurance. The thesis includes the performance of OVB Allfinanz, and also characterized the potential of this company during the pension reform.

Keywords

Financing of Pension Systems, Pension Reform, Pension Additional Insurance with State Benefit, Investment, Building Savings, Life Insurance, Aging Population

Obsah

Seznam obrázků.....	11
Seznam tabulek.....	12
Seznam použitých zkratk 13	
Úvod	14
1. Historie penzijního systému v České republice.....	16
1.1 Historie důchodového systému ČR do roku 1993	16
1.2 Historie penzijního systému ČR po roce 1993 a konstrukce důchodu	18
2. Způsoby financování důchodového systému.....	21
2.1 Průběžný systém – PAYG	21
2.2 Fondový systém - FF	21
2.3 Dva pilíře pojistné ochrany občanů v České republice.....	22
2.3.1 První pilíř – sociální pojištění.....	22
2.3.2 Třetí pilíř – individuální dobrovolné pojištění	25
3. Základní demografické procesy.....	26
3.1 Přehled stárnutí populace v zemích OECD	26
3.2 Vývoj porodnosti a věku dožití ve vybraných zemích	27
3.3 Penzijní reformy ve světě.....	31
3.3.1 Průběh důchodové reformy ve Slovenské republice	32
4. Možnosti dobrovolných individuálních spořicíh programů v České republice.....	34
4.1 Stavební spoření v České republice	34
4.2 Spoření skrze životní pojištění.....	36
4.3 Podílové fondy	37
4.4 Penzijní připojištění se státním příspěvkem	38
5. Finanční poradenství společnosti OVB Allfinanz, a.s.	45
5.1 Osoby podnikající ve finančním poradenství	45
5.1.1 Sdružení USF.....	46
5.2 Představení společnosti OVB Allfinanz, a.s.	47

5.2.1	Struktura společnosti OVB Allfinanz, a.s.	49
6.	Důchodová reforma v České republice a její směřování	52
6.1	Příčiny penzijní reformy	52
6.1.1	Proces stárnutí populace a složení důchodů v ČR.....	52
6.1.2	Střední délka dožití mužů a žen při dosažení důchodového věku	55
6.2	Současný stav reformy v České republice	58
6.2.1	Druhý pilíř – povinné důchodové pojištění	58
7.	Potenciál společnosti OVB Allfinanz, a.s.	68
7.1	Potenciál zprostředkovatele ve stavebním spoření	71
7.2	Potenciál zprostředkovatele v životním pojištění	72
7.3	Potenciál zprostředkovatele v investicích	78
7.4	Potenciál zprostředkovatele v penzijním připojištění	80
7.5	Potenciál zprostředkovatele ve srovnání.....	82
	Závěr	83
	Seznam použité literatury	85

Seznam obrázků

Obrázek 1: Přehled stárnutí populace	27
Obrázek 2: Porovnání porodnosti	28
Obrázek 3: Dožití ve vybraných zemích	29
Obrázek 4: Odchod do důchodu v jednotlivých zemích.....	30
Obrázek 5: Penzijní reformy ve světě	31
Obrázek 6: Fungování stavebního spoření	35
Obrázek 7: Struktura produkce OVB Allfinanz, a.s. v roce 2010	49
Obrázek 8: Struktura OVB Allfinanz, a.s.....	50
Obrázek 9: Stárnutí populace	53
Obrázek 10: Složení důchodů v ČR v roce 2010	54
Obrázek 11: Střední délka života při dosažení důchodového věku.....	55
Obrázek 12: Naděje dožití při narození v ČR.....	56
Obrázek 13: Struktura penzijního systému v ČR	59
Obrázek 14: Tři pilíře penzijního systému	60
Obrázek 15: Motivace pro spoření na důchod.....	70

Seznam tabulek

Tabulka 1: Srovnání PAYG, FF, DB, DC	23
Tabulka 2: Redukční hranice pro výpočet výše důchodu.....	24
Tabulka 3: Strategie důchodových fondů SR.....	32
Tabulka 4: Výše státního příspěvku před penzijní reformou	40
Tabulka 5: Vývoj zhodnocení penzijních fondů v České republice v letech 2000-2010	43
Tabulka 6: Počet důchodců a starobní důchodců v ČR.....	54
Tabulka 7: Vznik nároku na důchod pro muže a ženy narozené v letech 1950-2002.....	57
Tabulka 8: Srovnání současného stavu a transformace z hlediska 2. a 3. pilíře.....	65
Tabulka 9: Srovnání současného stavu a transformace z hlediska 2. a 3. pilíře (2. část)....	66
Tabulka 10: Srovnání současného stavu a transformace z hlediska 2. a 3. pilíře (3. část)..	67
Tabulka 11: Poměr důchodu k výši průměrné mzdy	68
Tabulka 12: Průměrný důchod a průměrná mzda v letech 2003-2010.....	69
Tabulka 13: Vývoj hodnoty stavebního spoření.....	71
Tabulka 14: Vývoj životního pojištění Life	74
Tabulka 15: Vývoj životního pojištění Future.....	75
Tabulka 16: Vývoj životního pojištění Future s příspěvkem zaměstnavatele	78
Tabulka 17: Vývoj hodnoty investice ČP Invest	79
Tabulka 18: Vývoj hodnoty penzijního připojištění Allianz penzijního fondu, a.s.	81
Tabulka 19: Potenciál klienta a zprostředkovatele ve srovnání	82

Seznam použitých zkratk

BJ.....	Bankovní jednotka ve společnosti OVB Allfinanz, a.s.
BL	Oblastní vedoucí ve společnosti OVB Allfinanz, a.s.
ČSSZ.....	Česká správa sociálního zabezpečení
DC.....	Defined Contribution,
DB.....	Defined Benefit, dávkově definovaný
FF.....	Fully-Funded, fondové financování
NDC.....	Notional Defined Contribution, příspěvkově definovaný systém
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
OVZ.....	Osobní vyměřovací základ
PAYG	Pay As You Go, průběžný systém financování
PK	Přepočítací koeficient
R2	Reprezentant 2. stupně ve společnosti OVB Allfinanz, a.s.
RO.....	Rozhodné období
RVZ	Roční vyměřovací základ
USF.....	Unie společností finančního zprostředkování a poradenství
VD	Vyloučené doby
VZ.....	Vyměřovací základ
VVZ.....	Všeobecný vyměřovací základ
ŽP	Životní pojištění

Úvod

V uplynulých letech došlo k mnoha významným sociálním reformám. Rostoucí kvalita lékařské péče přispívá k prodlužování průměrné délky života a demografické prognózy nejsou příliš optimistické. Nízká porodnost a narůstající průměrný věk působí na vnitřní nestabilitu. Vazby sociální politiky a hospodářského vývoje, populace a demografické aspekty se stále prohlubují. Je nezbytné zabezpečit, aby starší lidé nebyli ohroženi chudobou a aby se mohli podílet na ekonomické prosperitě dané země. Dále je nutné udržovat vysokou míru zaměstnanosti a solidarity uvnitř i mezi generacemi.

Důležité je, že v roce 2012 je populace zase starší, než byla v předchozích letech a manévrovací prostor je každým rokem menší. Nutnost schválení penzijní reformy v České republice vyústí od roku 2013¹ v dobrovolné spoření v nových penzijních fondech, současně se změní i dosavadní systém penzijního připojištění se státním příspěvkem.

Hlavním cílem diplomové práce bude vymezení potenciálu společnosti OVB Allfinanz, a.s. během penzijní reformy za pomoci představení dobrovolných individuálních spořicíh programů v České republice.

V diplomové práci bude použita metoda literární rešerše odborné literatury. Hlavní metodou, která se pro zpracování diplomové práce použije, bude popis a analýza, především v části popisu penzijního systému, jeho vývoje a příčin neudržitelnosti do budoucna.

První kapitola bude věnována historii penzijního systému v České republice. V druhé kapitole budou charakterizovány možné způsoby financování důchodového systému a dva pilíře pojistné ochrany občanů. V třetí kapitole budou popsány základní demografické procesy, jako jsou stárnutí populace, věk dožití a vývoj porodnosti. Čtvrtá kapitola představí možnosti dobrovolných individuálních spořicíh programů v České republice – stavební spoření, životní pojištění, podílové fondy a penzijní připojištění se státním příspěvkem. Pátá kapitola představí společnost OVB Allfinanz, a.s., její strukturu, osoby podnikající v této společnosti a společenství USF. Šestá kapitola popíše důchodovou

¹Koalice připouští roční odklad na leden 2014, nebylo zatím rozhodnuto

reformu v České republice a proreformní důvody, současný stav a její směřování. Sedmá kapitola se bude věnovat potenciálu společnosti OVB Allfinanz, a.s.

1. Historie penzijního systému v České republice

Historie penzijního systému v ČR je datována ve svých počátcích do konce 18. století. Nynější podoba českého důchodového systému začala vznikat až v devadesátých letech 20. století.

Po pádu komunistického režimu byly totiž přijímány reformní kroky završené přijetím zákona o důchodovém pojištění účinným od 1. 1. 1996.

1.1 Historie důchodového systému ČR do roku 1993

V průběhu 18. století se projevovala potřeba hromadně zabezpečovat určité vrstvy obyvatelstva při invaliditě, nemoci atp. Na konci 18. století bylo uzákoněno penzijní zaopatření státních a veřejných zaměstnanců. Byly vydány tzv. „penzijní normály“, které zakládaly nárok na penze např. vdovám po věrně sloužících zaměstnancích. Toto penzijní zaopatření však mělo značné množství nevýhod, především zaopatřovalo pouze malý zlomek obyvatelstva.

Po revolučním roce 1848 docházelo k mnohým úpravám zákona. „*Významným podnětem a vzorem byl pro Rakousko-Uhersko vývoj nemocenského pojištění v Německu, kde tehdejší vláda v čele s kancléřem Bismarckem přistoupila jako první k uskutečnění obecného a povinného dělnického úrazového pojištění a nemocenského pojištění. Toto ohlášení bylo součástí pověstné trůnní řeči ze 17. 11. 1881. Zákon byl pak přijat říšským sněmem v roce 1883.*“²

S odstupem času je tento zákon hodnocen jako velmi významný politický počín. Negativním aspektem bylo časté obcházení zákonů zaměstnavateli. V roce 1948 byl přijat významný zákon, který byl pro svou dobu velmi moderním a pokrokovým. Ten vycházel z Beveridgeova modelu³. Byla zrovnoprávněna práva dělníků a rozšířeno důchodové zabezpečení. Po roce 1948 přišel na řadu sovětský vzor, šlo o přechod od sociálního pojištění k systému sociálnímu zabezpečení. V roce 1989 panoval neefektivní a velmi

²Česká správa sociálního zabezpečení: 80 let sociálního pojištění [online]. 2004 [vid. 2012-02-17]. Dostupné z: http://www.cssz.cz/stranky/konference-80let/brozura_c.pdf

³Stát ručil minimální penzi obyvatelstvu bez rozdílů.

složité důchodový systém, který nebyl schopný reagovat na ekonomické, ale hlavně na demografické změny v České republice. Mezi hlavní nedostatky systému patří:

- neumožnění pružnosti reakce důchodů na vývoj mezd a životních nákladů,
- neschopnost reakce na stárnutí populace,
- nedostatečné možnosti pro individuální spoření,
- téměř žádný prostor pro individuální rozhodování o odchodu do starobního důchodu,
- nedostatečné zohlednění úrovně příjmů⁴.

Vostatek rozlišuje dvě klasická pojetí starobního důchodu, a to:

- koncepce invalidity,
- koncepce výsluhy.

Koncepce invalidity předpokládá tzv. presumpci invalidity, která je typická pro původní dělnické starobní důchody. Tato koncepce byla proklamována v starobním pojištění dělníků za první Československé republiky. Z tohoto klasického pojetí se stanoví důchodový věk tak, že důchod starobní je zároveň důchodem invalidním a není nutné invaliditu zkoumat.

Druhým klasickým pojetím je koncepce výsluhy, která vznikla ještě před koncepcí invalidity. Předpokládá, že si starobní důchod musí občas „vysloužit“. Nárok na důchod vzniká po odpracování určitého množství let. Není zde pevně stanoven věk odchodu do starobního důchodu, ale pevný počet let pracovního života. Tento princip je typický pro původní systémy sociálního zabezpečení nejen veřejných, ale i soukromých zaměstnanců⁵.

⁴Byly zohledněny příjmy za posledních 10 let před odchodem do důchodu, vybralo se pak 5 nejlepších let.

⁵VOSTATEK, J. *Sociální a soukromé pojištění*. Praha: Codex Bohemia, 1996, 89 s. ISBN 80-85963-21-3

1.2 Historie penzijního systému ČR po roce 1993 a konstrukce důchodu

Další etapa reforem penzijního systému byla nastartována po roce 1989. Do konce roku 1995 se v České republice aplikovala výsluhová koncepce ve formě zvláštní dávky důchodového zabezpečení (důchod za výsluhu let).

Došlo k odstranění diskriminace osob samostatně výdělečně činných. Daňová reforma roku 1993 odstartovala zavedení pojistného jako platbu mimo daňový systém České republiky. Sazba pojistného byla stanovena ve výši 27,2 %. V roce 1996 byla snížena na 26 % a v roce 2004 zvýšena na 28 %. Rok 1995 je charakteristický zavedením nového zákona o důchodovém pojištění⁶.

Tento zákon se podílel na:

- prodlužování rozhodného období pro výpočet výdělků,
- lepším objasnění definice invalidity,
- zavedení vdoveckého důchodu,
- zavedení pružného důchodového věku a procesu zvyšování důchodového věku atd.

V současné době mezi dávky důchodového pojištění patří: starobní důchod, invalidní a částečně invalidní důchod, pozůstalostní důchody (vdovský a vdovecký, sirotčí).

Od roku 1996 docházelo k zavedení dvousložkové konstrukce **starobního důchodu**. Důchod se skládá z pevné základní výměry a procentní výměry. Dávková formule je konkrétní postup při stanovení základu, z něhož se dávky vypočítávají za aplikace matematických pravidel. Pro porozumění výpočtového základu a konstrukce důchodu je třeba objasnit pojmy: rozhodné období, vyloučené doby, vyměřovací základ, všeobecný vyměřovací základ, přepočítací koeficient, roční vyměřovací základ, osobní vyměřovací základ, výpočtový základ.

⁶Finance.cz: *Současný český důchodový systém* [online]. 2011 [vid. 2012-05-05]. Dostupné z: <http://www.finance.cz/duchody-a-davky/vse-o-duchodech/duchodove-systemy/soucasny-cesky-duchodovy-system/>

Rozhodné období (RO) je časový úsek, ve kterém se zjišťuje výše osobního vyměřovacího základu. Za RO považujeme 30 kalendářních roků bezprostředně předcházejících roku, ve kterém se důchod přiznává. **Vyloučené doby (VD)** jsou časové úseky, které se vylučují z rozhodného období (doba výkonu civilní služby, doba pobírání invalidního či starobního důchodu atp.). **Vyměřovací základ (VZ)** je základ pro stanovení pojistného na sociální pojištění a státní politiku zaměstnanosti. **Všeobecný vyměřovací základ (VVZ)** je průměrná výše měsíční mzdy za kalendářní rok. Výši stanoví vláda nařízením. **Přepočítací koeficient (PK)** je podíl průměrné mzdy za 1. pololetí kalendářního roku, který o jeden rok předchází roku přiznání důchodu. **Roční vyměřovací základ (RVZ)** je součin úhrnu vyměřovacích základů pojištěnce za rok a koeficientu nárůstu VVZ. **Osobní vyměřovací základ (OVZ)** je měsíční průměr součtu ročních vyměřovacích základů pojištěnce za RO⁷.

Pro stanovení výpočtového základu je třeba určit RO a VZ za jednotlivé kalendářní roky. Pak je nutno zjistit RVZ (jejich úhrn) a provede se jejich součet. Dále je nutno provést výpočet OVZ a po provedení redukce dostáváme výpočtový základ.

V rámci úsporných balíčků v roce 1997 docházelo k úpravám valorizačních podmínek. Dalším, velmi významným mezníkem v historii penzijního systému v České republice je rok 2001. Byla upravena výše krácení předčasných důchodů. Další úpravy výše věku pro odchod do starobního důchodu byly provedeny v roce 2003⁸.

Dále pak byl zrušen tzv. dočasně krácený důchod, což je forma předčasného důchodu, jenž se při dosažení důchodového věku vyrovná do standardní výše klasického starobního důchodu. Dočasně krácený důchod tak není trvale krácen na rozdíl od klasického předčasného důchodu⁹.

Invalidní a částečně invalidní důchod je nutné považovat jako náhradu ztráty příjmů nikoli za jistou kompenzaci vrozeného nebo získaného zdravotního pojištění.

„Pojištěnec má nárok na invalidní důchod, jestliže nedosáhl věku 65 let a stal se:

⁷KREBS, V. *Sociální politika*. Praha: ASPI, 2005. str. 210. ISBN 80-7357-050-5

⁸63 let pro muže a 59-63 let pro ženu

⁹*Důchodsprávně.cz: Dočasně krácený důchod* [online]. 2010 [vid. 2012-04-17]. Dostupné z: <http://www.duchodspravne.cz/docasne-kraceny-duchod/>

- *invalidním a získal potřebnou dobu pojištění, pokud nesplnil ke dni vzniku invalidity podmínky nároku na starobní důchod podle § 29, popřípadě, byl-li přiznán starobní důchod podle § 31, pokud nedosáhl důchodového věku, nebo*
- *invalidním následkem pracovního úrazu.*¹⁰

Do **pozůstalostních důchodů** řadíme vdovský a vdovecký důchod a sirotčí důchod. Vdovský důchod má vdově kompenzovat ztrátu příjmu v důsledku nové životní situace. Aby se žena nedostala do tíživé finanční situace, má nárok na vdovský důchod po manželovi, který byl poživatelem starobního, invalidního nebo částečně invalidního důchodu. Cílem vdoveckého důchodu je kompenzace nákladů o rodinu způsobených úmrtím ženy.

Sirotčí důchod je také forma finanční kompenzace. Nárok má nezaopatřené dítě, zemře-li: rodič nebo osoba, která převzala dítě do péče. Výše základní výměry sirotčího důchodu v tuto chvíli dle zákona o důchodovém pojištění činí 680 Kč měsíčně. Výše procentní výměry sirotčího důchodu činí 40 % výměry starobního nebo plného invalidního důchodu.

¹⁰Zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění

2. Způsoby financování důchodového systému

V této kapitole bude objasněno, jakým způsobem jsou financovány důchodové systémy. Dále bude ozřejměn více-pilířový systém a jeho možnosti financování. Z hlediska způsobu financování se rozlišují především dva základní systémy, a to průběžný a fondový.

Před samotnou charakteristikou je nutné připomenout, že ryzí podoby financování nejsou v praxi užívány, pouze jejich kombinace.

2.1 Průběžný systém – PAYG

PAYG v podstatě znamená, že jsou příspěvky od aktivních účastníků ihned státem přerozděleny a vyplaceny oprávněným poživatelům dávek, jedná se tedy o průběžný systém financování důchodu. Značnou výhodou tohoto systému je jednoduchost a administrativní nenáročnost, jeho myšlenkou je příslib budoucí péče, a tak ekonomicky aktivní obyvatelé po letech odvodů do systému právem nárokují výplatu důchodů. Na druhé straně, vezmeme-li v úvahu demografickou evoluci, dochází ke stárnutí populace, a tedy menší počet těch jedinců, kteří odvádí do systému své příspěvky. PAYG je proto velmi závislé na demografické situaci a vývoj produktivních schopností aktivní populace¹¹.

V tuto chvíli je průběžné financování nejčastější způsob financování sociálního pojištění. A to proto, že je to velmi účinný lék pro velké penzijní systémy zdecimované válkou atp., a také že při vzniku tohoto systému mohou být vypláceny vyšší penze hned a nejsou problémy se starší populací.¹²

2.2 Fondový systém - FF

Fondový systém není založen na mezigenerační solidaritě, jako tomu bylo výše. Jedná se o pravidelné odkládání příspěvků do různých typů fondů, kde se tyto příspěvky zhodnocují. Stát jakožto regulátor tento proces zastřešuje a dozoruje nad fondy. Tento systém financování není tak citlivý na demografické výkyvy. Nevýhoda však spočívá

¹¹CIPRA, T. *Penzijní pojištění a jeho výpočetní aspekty*. Praha: Edice HZ, 1996. str. 11. ISBN 80-86009-04-1

¹²*Reforma důchodového systému: Současný český důchodový systém* [online]. 2008 [vid. 2012-03-05]. Dostupné z: <http://nb.vse.cz/~LAPACEKM/Prace/1430/duchodovareforma.pdf>

v riziku spojeném s investováním volných finančních prostředků. Inflační riziko, které je také špatně predikovatelné, ohrožuje stabilitu finančního trhu¹³.

2.3 Dva pilíře pojistné ochrany občanů v České republice

Pouze málo jedinců by rádo v případě invalidity či v případě smrti živitele rodiny finančně spoléhalo na nejbližší příbuzné. Právě z tohoto důvodu vznikají propracované systémy pojistné ochrany občanů, které by měly zajišťovat dosažení žádoucího životního standardu. Tyto systémy jsou založeny na tzv. „dvou pilířích“. Tyto pilíře znázorňují zdroje příjmů, které napomáhají k realizaci dosažení pojistné ochrany. Nynější důchodový systém v České republice obsahuje 2 pilíře, státem vybírané důchodové pojištění – první pilíř a individuální komerční pojištění – třetí pilíř. V důsledku penzijní reformy se jejich počet o jeden rozšíří – druhý pilíř (o daném faktu podrobně pojednává kapitola 6.2.1).

2.3.1 První pilíř – sociální pojištění

První pilíř v České republice souvisí se sociálním zabezpečením, které zahrnuje nejen důchodové pojištění, tzn. výplatu sociální důchodů, ale také sociální podporu a sociální pomoc. Legislativní orgány stanovily účast na sociálním pojištění jako povinnou¹⁴.

Jedná se o systém, který je financován metodou tzv. průběžného financování. PAYG neboli průběžně financovaný penzijní systém se opírá o mezigenerační solidaritu. Příspěvky ekonomicky aktivního obyvatelstva jsou přerozděleny generaci v postproduktivním věku. Stát je v tomto případě provozovatelem a garantem systémů průběžného financování¹⁵.

V prvním pilíři jsou obecně ve světě diskutována tato východiska:

- příspěvkově definovaný systém (defined contribution, DC),
- dávkově definovaný systém (defined benefit, DB),
- kombinovaný penzijní systém (hybrid pension systém).

¹³KORDÍK, J. *Důchodsprávně.cz: Problematika udržitelnosti důchodového systému* [online]. 2010 [vid. 2012-01-17]. Dostupné z: http://www.economix.cz/fm/gallery/Ekoforum/071121_necas/kordik_prace.pdf

¹⁴CIPRA, T. *Penzijní pojištění a jeho výpočetní aspekty*. Praha: Edice HZ, 1996. str. 4. ISBN 80-86009-04-1

¹⁵KORDÍK, J. *Důchodsprávně.cz: Problematika udržitelnosti důchodového systému* [online]. 2010 [vid. 2012-01-17]. Dostupné z: http://www.economix.cz/fm/gallery/Ekoforum/071121_necas/kordik_prace.pdf

Příspěvkově definovaný systém znamená, že jsou legislativně stanoveny ty příspěvky, a to jak pro zaměstnance, zaměstnavatele i pro stát. Výše dávek však pevně daná není, ta se mění v závislosti na ekonomické výkonnosti, demografické skladbě atp.

NDC systém¹⁶ je charakteristický průběžným financováním s definovanými příspěvky. Tento systém je však rozšířen o imaginární účet jedince. Imaginární proto, že na jeho účet reálně příspěvky ukládány nejsou (pouze zapsaná výše příspěvku). Peníze rovnou putují k současnému důchodci.

Opakem příspěvkově definovanému systému je **dávkově definovaný systém**. Příspěvky jednotlivců známy předem nejsou, zatímco vyplácené dávky známy jsou. Částky pojistného se mohou výrazně měnit, čili matematické výpočty jsou značně náročnější.

Kombinovaný systém kombinuje výše uvedené systémy.

Na následující tabulce 1 lze vidět srovnání PAYG, FF, DB, DC.

Tabulka 1: Srovnání PAYG, FF, DB, DC

	Výhody	Nevýhody
PAYG	Odolnost vůči cyklickému vývoji	Citlivost na demografický vývoj resp. na porodnost a migrace, citlivost na rostoucí dobu dožití, závislost na domácím vývoji ekonomiky, riziko mezigenerační nespravedlnosti, riziko politického zneužití - PAYG DB
FF	Vyšší odolnost vůči demografickému vývoji, možnost mezinárodní diverzifikace, mezigenerační spravedlnost FDC, závislost na kvalitě institucionálního prostředí	Citlivost na vývoj na finančních trzích, vysoké administrativní náklady, citlivost na rostoucí dobu dožití, závislost na kvalitě institucionálního prostředí
DB	Umožňuje solidaritu uvnitř generace, vyšší jistota ohledně výše dávky (pokud je systém udržitelný a imunní vůči politickým rizikům), možnost motivace k pozdějšímu odchodu do důchodu	Riziko demotivace setrvání na trhu práce, nejistá výše dávky v případě dlouhodobé neudržitelnosti systému a politických intervencí, riziko neklesá s růstem věku jedince, nedokáže automaticky reagovat na růst doby dožití
DC	Netrestá delší setrvání na trhu práce, ve vyšším věku nejistota ohledně výše dávky významně klesá, automatická reakce na růst doby dožití	Riziko chudoby pro ohrožené skupiny, méně jistá výše dávky na počátku pracovní kariéry

Zdroj: Vlastní zpracování dle Ministerstva práce a sociálních věcí¹⁷

¹⁶NDC systém se zrodil ve Švédsku v 90. letech 20. století

¹⁷Ministerstvo práce a sociálních věcí: *ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA* [online]. 2005 [vid. 2012-04-01]. Dostupné z: http://www.mpsv.cz/files/clanky/2235/zaverecna_zprava.pdf

2.3.1.1 Výpočet starobního důchodu

První pilíř v sobě tedy zahrnuje výplatu starobního důchodu ze zaplaceného sociálního pojistného, jeho výše se skládá ze dvou složek - základní výměry a procentní výměry.

Základní výměra všech důchodů činí 9 % průměrné mzdy, jelikož tedy roste výše průměrné mzdy. Roste i základní výměra. V roce 2011 tak činila 2 230 Kč, v roce 2012 je její hodnota 2 270 Kč.

Složitější výpočet nastává v případě procentní výměry důchodu. Procentní výměra starobního důchodu činí 1,5 % výpočtového základu. Výpočtový základ je určen osobním vyměřovacím základem, tedy průměrem všech příjmů, které občan ČR dosáhl v rozhodném období¹⁸, upravený za pomoci redukčních hranic.

Tabulka 2 srovnává vývoj první a druhé redukční hranice v letech 2003-2012, zaznamenává výši v % v poměru k průměrné mzdě.

Tabulka 2: Redukční hranice pro výpočet výše důchodu

Rok	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
První redukční hranice	7 400	7 500	8 400	9 100	9 600	10 000	10 500	10 500	10 886	11 061
v % průměrné mzdy	44	42	45	45	45	43	44	42	44	44
Druhá redukční hranice	17 900	19 200	20 500	21 800	23 300	24 800	27 000	27 000	28 699	29 159
v % průměrné mzdy	107	107	109	109	108	107	112	109	116	116

Zdroj: Vlastní zpracování dle Ministerstva práce a sociálních věcí¹⁹ a ²⁰

Redukční hranice určují, kolik procent našich příjmů se nám započítá do výpočtového základu (1. redukční hranice je 44 % průměrné mzdy, 2. redukční hranice je 116 % průměrné mzdy, 3. redukční hranice je 400 % průměrné mzdy). Přitom se rok od roku více a více započítávají vyšší příjmy, a to až do roku 2015.

¹⁸doba, ze které se počítají příjmy pro výpočet starobního důchodu. Do roku 2016 je RO od roku 1986 až do roku předcházejícímu roku přiznání důchodu. Po roce 2016 bude RO 30let, které bezprostředně předchází roku přiznání důchodu.

¹⁹Ministerstvo práce a sociálních věcí: *Pojistněmatematická zpráva o sociálním pojištění 2008* [online]. 2008 [vid. 2012-04-17]. Dostupné z: www.mpsv.cz/files/clanky/5886/zprava_2008_cz.pdf

²⁰ASOCIACE SAMOSTATNÝCH ODBORŮ ČESKÉ REPUBLIKY: *Vývoj a stav hlavních parametrů základního důchodového pojištění* [online]. 2011 [vid. 2012-03-05]. Dostupné z: <http://www.asocr.cz/addons/files/stare/110117vyvoj.pdf>

Postup během následujících let je takový, že od roku 2015 se příjmy nad horní redukční hranicí nezapočítají vůbec a příjmy mezi spodní a horní redukční hranicí se započítají ve výši 26 %.

2.3.2 Třetí pilíř – individuální dobrovolné pojištění

Hlavním cílem tohoto dobrovolného pilíře je zabezpečit zvláště jedince s průměrnými a nadprůměrnými příjmy. Stát ani žádná jiná instituce nenutí tento pilíř žádného občana budovat, pro zachování životního standardu v důchodu se však jedná o nutnost.

Existuje velké množství možností, kam jednotlivec může investovat své volné finanční prostředky. Mezi tyto možnosti patří např. stavební spoření, životní pojištění, podílové fondy, investice do nemovitostí aj.

Některé možnosti jedince k odkládání finančních prostředků přímo stimulují. Jako příklad lze uvést penzijní připojištění se stáním příspěvkem, kde stát garantuje jistý příspěvek k pravidelným úlozkám.

3. Základní demografické procesy

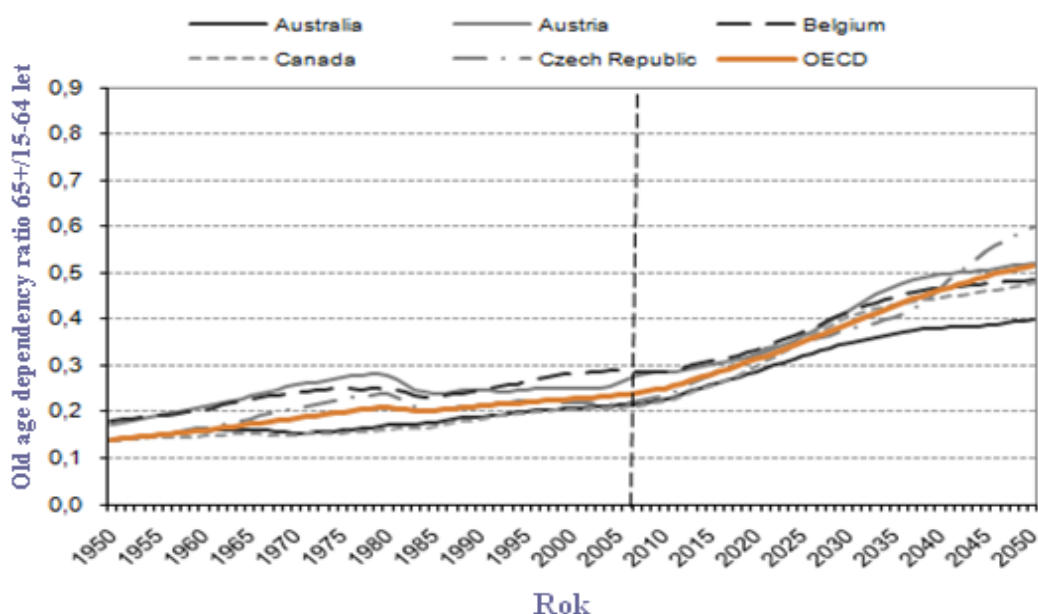
Obsahem této kapitoly je demografický vývoj v zemích OECD (Organization for Economic Co-operation and Development, tedy v překladu Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj). V první části kapitoly je popsán přehled stárnutí populace vybraných zemí. V další části je pak uvedeno porovnání porodnosti a dožití v těchto zemích a věk odchodu do důchodu.

3.1 Přehled stárnutí populace v zemích OECD

Stárnutí populace je globální fenomén, jenž podněcuje jednotlivé státy zakročit a stávající problematiku řešit. Obrázek 1 zachycuje tzv. old age dependency ratio 65+/15-64 let, tedy poměr populace v postproduktivním věku (konkrétně starších 65let) k počtu obyvatel ve věku 15-64 let, a to ve vybraných zemích – Austrálii, Kanadě, Rakousku, České republice, Belgii a globálně v zemích OECD. OECD je organizace založena v roce 1961 jako nástupce Organizace pro evropskou ekonomickou spolupráci (Organization for European Economic Co-operation - OEEC).

Cílem dané organizace je dosažení a podpora v otázce ekonomického růstu, zaměstnanosti a životní úrovně v členských zemích. Těch je v současné době 30, výše zmíněná Kanada, Rakousko a Belgie patří k 20 zakládajícím státům, Austrálie se stala členem v roce 1971, v roce 1995 do OECD přistoupila i Česká republika. Vzhledem k jednomu ze smyslů příslušné organizace – udržovat finanční stabilitu – je OECD jakožto vzorový příklad pro prezentaci old age dependency ratio vhodnou volbou.²¹

²¹Ministerstvo práce a sociálních věcí: *Základní informace o OECD* [online]. 2007 [vid. 2012-02-11]. Dostupné z: <http://www.mpsv.cz/cs/1028>

Obrázek 1: Přehled stárnutí populace

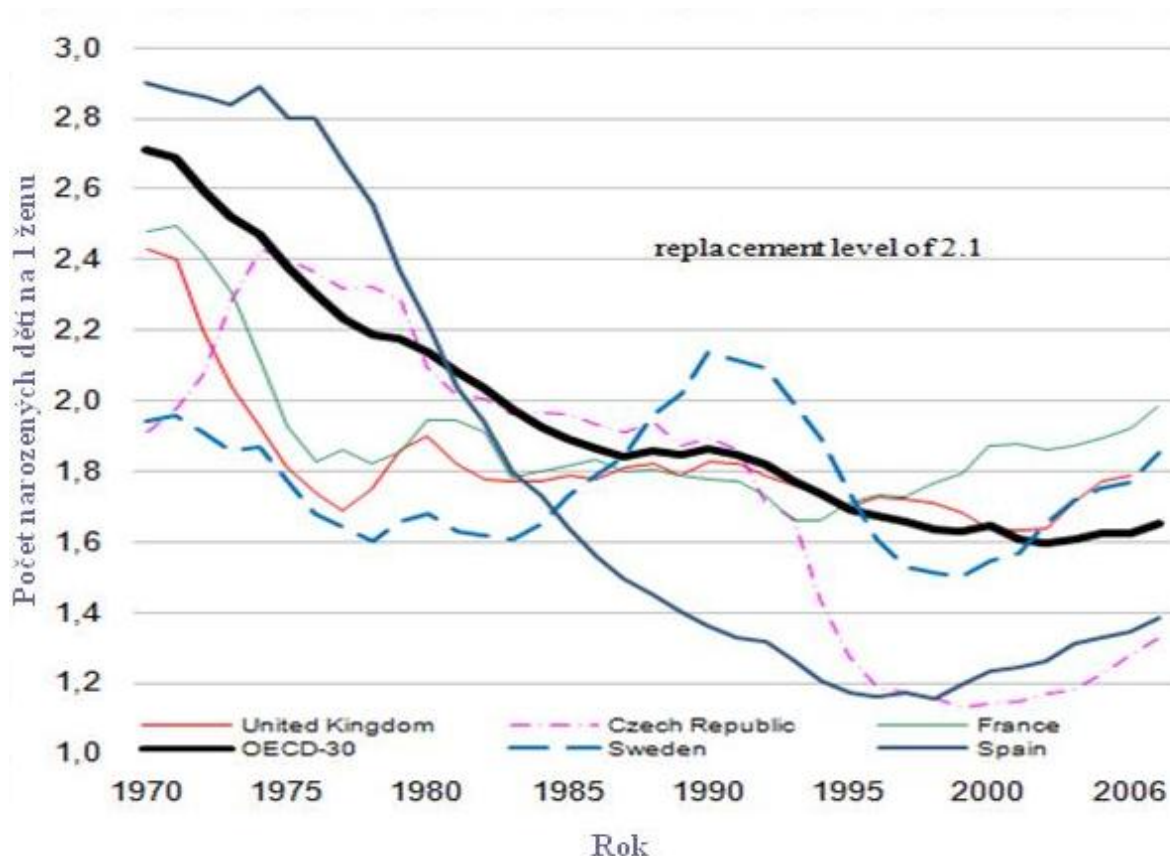
Zdroj: Prezentace V. Bezděka, Praha 2010

Z obrázku 1 je patrné, že daný parametr má v čase rostoucí tendenci, což znamená, že počet seniorů dané země je vyšší než obyvatel ve věku od 15 do 64let. Dá se tedy hovořit o procesu stárnutí populace. Je důležité zmínit, že mužská populace vykazuje větší sklon k úmrtnosti než ženská populace a ve všech vyspělých zemích žijí v průměru ženy déle než muži a je typický velký počet vdov²². Zatímco např. v roce 1980 byl v zemích OECD příslušný poměr roven přibližně hodnotě 0,2, v roce 2009 old age dependency ratio atakuje hranici 0,3 a předpoklad v roce 2050 je více než 0,5. Co ovlivňuje tento jev? Jedním z důvodů je pokles porodnosti pod hranici reprodukce.

3.2 Vývoj porodnosti a věku dožití ve vybraných zemích

Obrázek 2 ukazuje vývoj porodnosti vztahované k jedné ženě ve Velké Británii, Švédsku, Francii, Španělsku (všechny 4 státy patří k zakládajícím členům OECD) i České republice, a to v letech 1970-2006.

²²CIPRA, T. *Pojistná matematika v praxi*. Praha: Edice HZ, 1994. str. 45. ISBN 80-901495-6-1

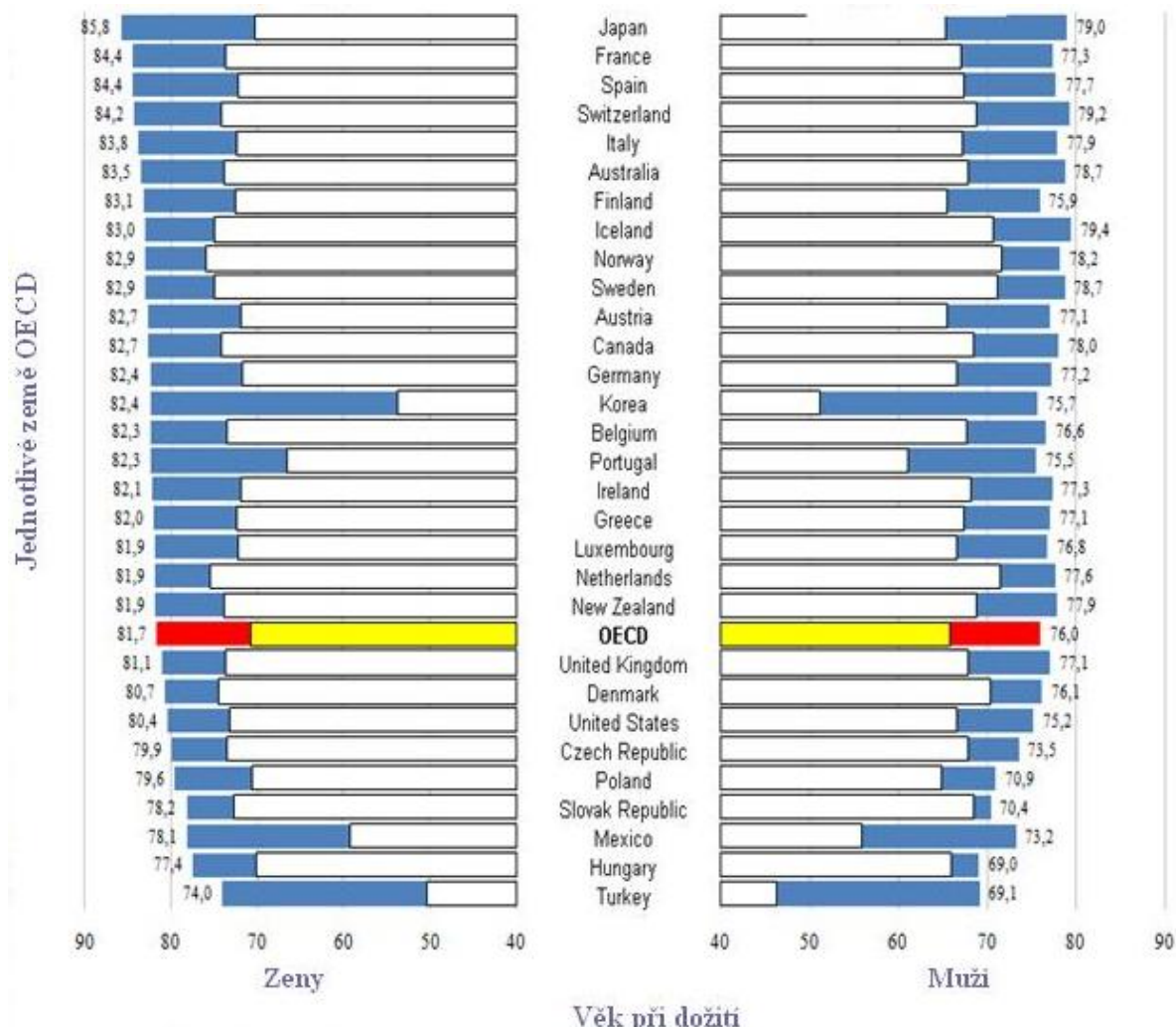

Obrázek 2: Porovnání porodnosti

Zdroj: Prezentace V. Bezděka, Praha 2010

Obrázek 2 ukazuje, že trend všech zemí OECD nemusí korespondovat s jednotlivými členskými státy, neboť např. zvolené Švédsko dokazuje určitou stabilitu porodnosti. To samé se rozhodně nedá říci o Španělsku, slabý pokles zaznamenala Francie i Velká Británie. Vezmeme-li vývoj křivky OECD-30 (30 členských států), má v čase klesající tendenci. Zatímco v roce 1970 připadalo na 1 ženu v průměru 2,7 dítěte, v roce 2006 je daná hodnota o jednotku nižší.

Dále ke stárnutí populace přispívá prodlužující se naděje dožití. Obrázek 3 srovnává dožití obou pohlaví v jednotlivých státech v roce 1960 bíle (dále 1. případ) a v roce 2006 modře (dále 2. případ), země OECD jsou pro přehlednost zvýrazněny žlutou v 1. případě a červenou barvou v 2. případě.

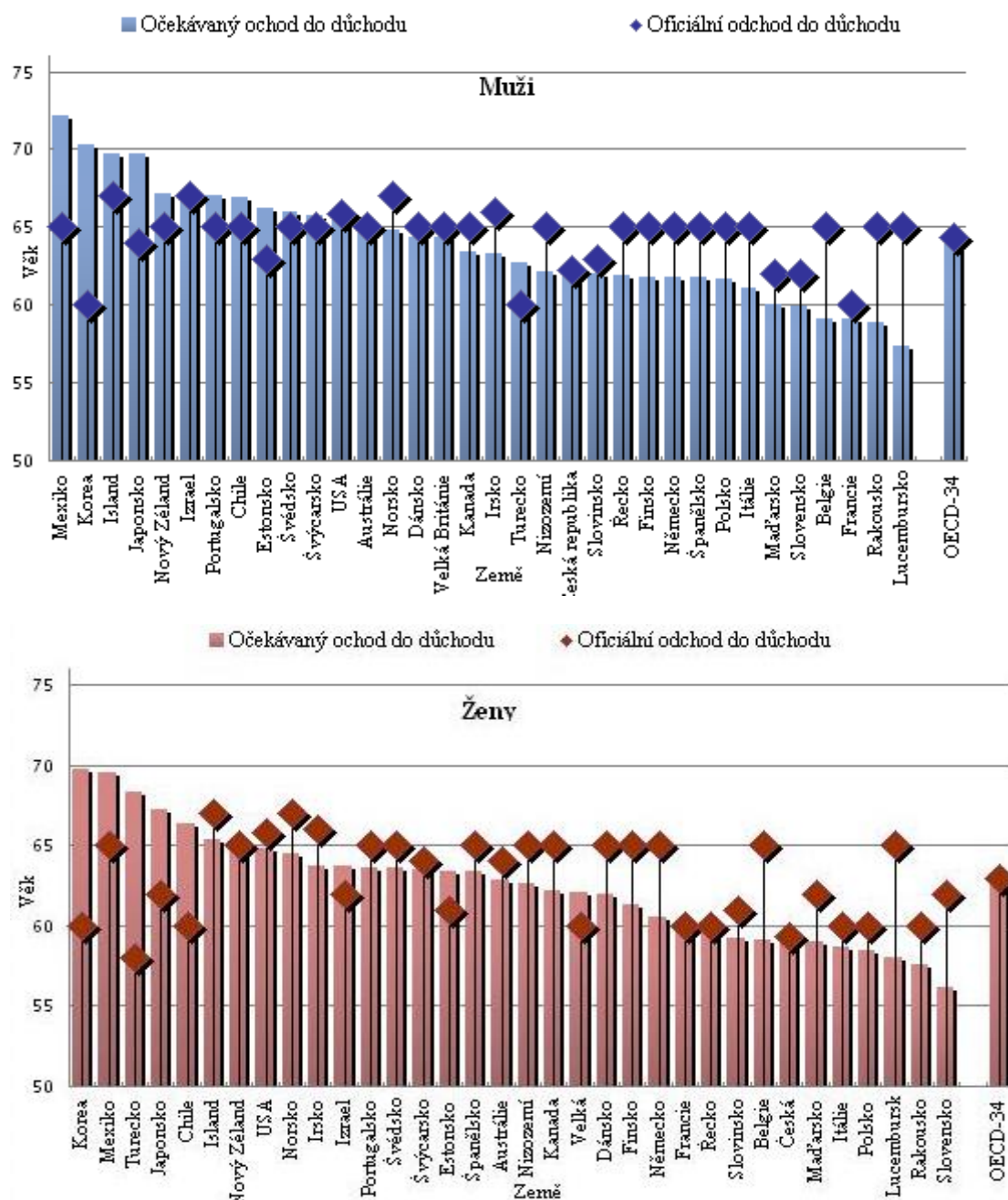
Obrázek 3: Dožití ve vybraných zemích
Zdroj: OECD²³

Obrázek 3 poukazuje jednak na různý poměr dožití v roce 1960 a 2006 v jednotlivých zemích a jednak na zvyšující se věk dožití nejen v zemích OECD. Patrný rozdíl dožití v daných letech je např. u Jižní Koreje (vstup do OECD v roce 1996), což je zapříčiněno Korejskou válkou mezi lety 1950-1953, při níž přišlo o život 2,7 mil. lidí, z toho 1,25 mil. Jihokorejců.²⁴ Korejské války se účastnilo i Turecko (zakládající člen OECD), které i vzhledem k vojenským převratům zastihl podobný vývoj trendu dožití. Průměrný věk dožití v zemích OECD byl 81,7 u žen a 76 let u mužů.

²³OECD: *Health Status* [online]. 2012 [vid. 2012-02-11]. Dostupné z: http://stats.oecd.org/index.aspx?DataSetCode=HEALTH_STAT

²⁴BÁRTÍK, T. *Válka.cz: Korejská válka* [online]. 1. 1. 2002 [vid. 2012-03-11]. Dostupné z: http://www.valka.cz/clanek_12.html

S problematikou dožití může úzce souviset i další fakt – z trhu práce lze odcházet mnohem dříve než v oficiálním důchodovém věku. Obrázek 4 srovnává údaje z roku 2010 pro muže i ženy, a to oficiální odchod do důchodu a očekávaný odchod do důchodu.

Obrázek 4: Odchod do důchodu v jednotlivých zemích

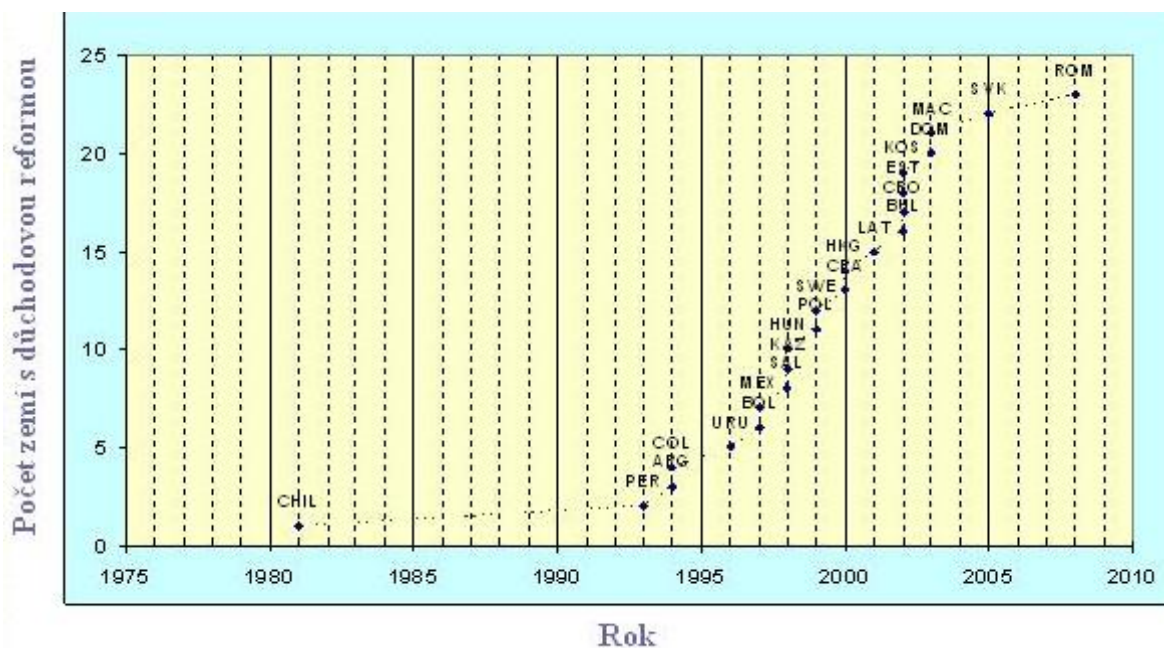
Zdroj: Vlastní zpracování dle OECD²⁵

²⁵OECD [online]. 2012 [vid. 2012-04-03]. Dostupné z: <http://www.oecd.org/dataoecd/3/2/39371902.xls>

Na obrázku 4 je patrné, že v zemích OECD se očekávaný a oficiální odchod do důchodu shodují, daný fakt nemá na stárnutí populace vliv. Tento závěr neplatí pro každou jednotlivou zemi OECD zvlášť, např. v Belgii odchází ženy do důchodu v průměru v 59,1 letech, oficiální údaj je pak určen věkem 65 let. U mužů se situace opakuje. 5,9 roku vyplácení starobních důchodů navíc má značný vliv na státní rozpočet. Stejnou problematiku lze sledovat v Dánsku, Finsku, Německu, Lucembursku atd.

3.3 Penzijní reformy ve světě

Jelikož se ve státních rozpočtech jednotlivých států z důvodu výše uvedených příčin nachází stále méně finančních prostředků k výplatě penzí, důchodové reformy se proto musí zavádět po celém světě. Obrázek 5 zachycuje historický vývoj penzijních reforem ve vybraných zemích světa.

Obrázek 5: Penzijní reformy ve světě

Zdroj: Prezentace Jiřího Rusnoka na 104. Žofínském fóru, 17. 6. 2010

Obrázek 5 odhaluje nejen původ první důchodové reformy v Chile roku 1981, kde se průkopníkem příslušné myšlenky stal diktátor Augusto Pinochet²⁶. Chile je jediný stát, ve kterém funguje od roku 1981 jediný čistě fondový systém. V tuto chvíli ještě nedospěla

²⁶Peníze.cz: Důchodová reforma: o úspěších v Chile aneb je průběžný systém potřebný [online]. 10. 10. 2006 [vid. 2012-03-17]. Dostupné z: <http://www.penize.cz/inflace/18408-uchodova-reforma-o-uspesich-v-chile-aneb-je-prubezny-system-potrebný>

generace, která by celý život žila v novém systému, takže je těžké systém vyhodnotit. Náhradový poměr je závislý na výnosech fondu a pohyboval se okolo 80 %²⁷. Následníky vlny důchodových reforem byly nejprve okolní jihoamerické země – Peru, Argentina, Kolumbie, Uruguay a Bolívie – a později i ostatní státy světa. V sousední Slovenské republice proběhla důchodová reforma 1. 1. 2005.

3.3.1 Průběh důchodové reformy ve Slovenské republice

Hlavním důvodem důchodové reformy ve Slovenské republice, z jejíhož průběhu se chce Česká republika inspirovat, byly bezesporu nespravedlivé důchody, neboť před reformou existovala maximální výše důchodu (méně než 10 000 SK) a vzhledem ke stanovenému minimu tak měly důchody pro každého přibližně stejnou hodnotu.

Reforma vychází z vyměřovacího základu pro důchod, jenž byl stanoven na 18 % a opírá se o 3pilířový systém (3. pilíř je dobrovolný). Každý obyvatel Slovenské republiky měl možnost volby, avšak změna v budoucnu již není možná:

- pouze sociální pojišťovna (1. pilíř),
- 9 % sociální pojišťovna, 9 % důchodové fondy (2. pilíř) => snížení tlaku na 1. pilíř.

V případě důchodových fondů si každý Slovák může zvolit jednu ze tří strategií, které zobrazuje tabulka 3.

Tabulka 3: Strategie důchodových fondů SR

Název	Investiční horizont	Podíl dluhopisů	Podíl akcií
Růstový fond	Min. 15 let do důchodu	20%	80%
Vyvážený fond	Min. 7 let do důchodu	50%	50%
Konzervativní fond	Bez omezení	80%	20%

Zdroj: Vlastní zpracování dle interních materiálů společnosti OVB Allfinanz, a.s.

Volbu strategie lze měnit, avšak investiční horizont je kvůli akceptaci rizika nutné dodržet. Poměr mezi dluhopisy a akciemi je pevně dán.

²⁷NAVRÁTIL, D. *Penzijní řešení: Srovnání penzijních systému ve světě* [online]. 1. 3. 2011 [vid. 2012-03-05]. Dostupné z: http://www.csas.cz/banka/content/inet/internet/cs/110301_penzijní.pdf?archivePage=tisk_archive&navid=nav20107_info_plus

Ve Slovenské republice působí 6 důchodových fondů – Aegon, Allianz, Axa, ČSOB, ING a VÚB Generali. Za podmínky dodržení horizontu 2 let je možné za poplatek 0,065 % z hodnoty portfolia finanční prostředky mezi jednotlivými fondy převádět. K 31. 12. 2007 měly důchodové fondy více než 1,5 mil. klientů (v SR cca 5 mil. obyvatel).

Nejdůležitější aspekty penzijní reformy na Slovensku:

- neexistence minimální mzdy (kompenzováno sociálními dávkami),
- minimální doba spoření v obou pilířích 15 let,
- důchodový věk 62 let,
- fondy nesmí prodělavat v půlročním časovém horizontu,
- náklady fondu jsou zákonem omezeny,
- náhradový poměr do roku 2060 klesne ze 45 % na 33 %²⁸.

²⁸tamtéž

4. Možnosti dobrovolných individuálních spořicíh programů v České republice

Mezi dobrovolné a individuální programy spoření v České republice patří především stavební spoření, penzijní připojištění se státním příspěvkem, životní pojištění a podílové fondy.

4.1 Stavební spoření v České republice

Idea stavebního spoření vznikla již na počátku 18. století v Anglii. Stejná myšlenka se rozvíjela více než 60 let v Německé spolkové republice. Již tehdy bylo stavební spoření zcela běžným pojmem. Z Německé spolkové republiky přišlo stavební spoření i do České republiky. Německá Bausparkasse Schwabisch Hall AG přispěla kvalitním know-how.

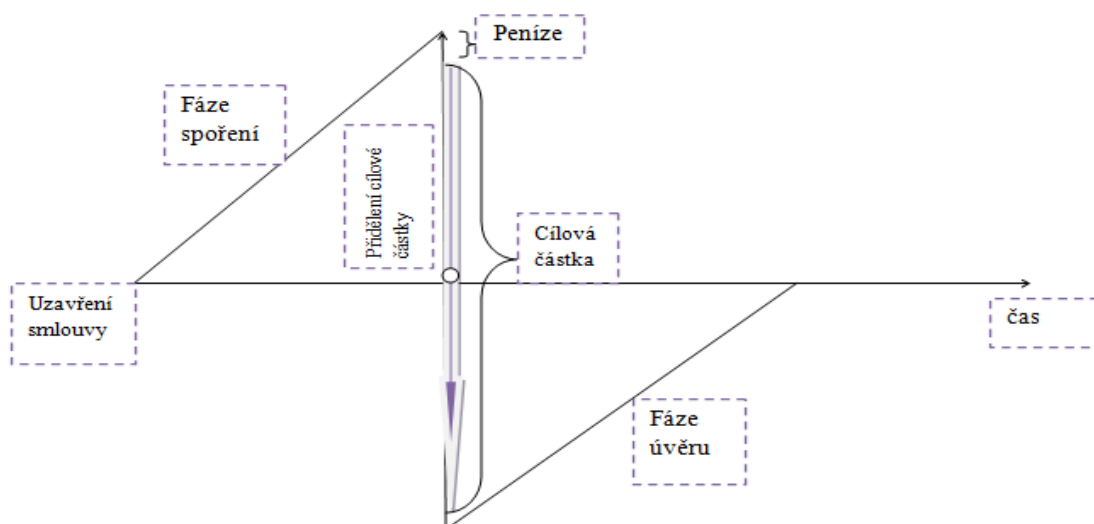
Účelem stavebního spoření je *přijímání vkladů od účastníků stavebního spoření, poskytování úvěrů účastníkům stavebního spoření a poskytování příspěvků tzv. „státní podpory“ účastníkům stavebního spoření*²⁹.

Fungování stavebního spoření je možno lépe charakterizovat rozdělením procesu na několik období:

- první období, ve kterém účastník pouze spoří;
- druhé období, v němž zpravidla dochází k přidělení překlenovacího úvěru či úvěru ze stavebního spoření a jeho následnému čerpání;
- třetí období, kdy dochází k vyrovnaní úvěrové pohledávky, tedy ke splacení úvěru.

Na obrázku 6 lze vidět fungování stavebního spoření v čase.

²⁹§1 zákona č. 96/1993 Sb. v platném znění

Obrázek 6: Fungování stavebního spoření

Zdroj: Vlastní zpracování

Stavební spoření se uzavírá s určitou cílovou částkou, jež se skládá z vkladů účastníka, státního příspěvku (státní podpory), úroků a maximální výše úvěru. Konstrukce produktu tedy počítá, že po fázi spoření, nastane po tzv. přidělení cílové částky fáze úvěru, jak je zobrazeno na obrázku 6.

Ke spoření jsou lidé motivováni zejména díky státnímu příspěvku. U starších smluv, které byly uzavřeny do roku 2003, zůstal příspěvek maximálně 4 500 Kč, u novějších smluv maximálně 3 000 Kč. Po rozhodnutí vlády bude nově činit státní příspěvek maximálně 2 000 Kč ročně, a to včetně starých smluv uzavřených do roku 2003. Od roku 2011 však skončilo osvobození úroků od daně z příjmů, jsou totiž zdaněny 15 % sazbou stejně jako úroky v bance.

Od roku 2013 vláda plánuje omezení státního příspěvku jen na účelové financování vlastního bydlení. Podporu získá zřejmě jen ten, kdo ji použije na financování bydlení či za jiným navrhovaným účelem – k penzi či na zaplacení školného (popřípadě si ke stejným účelům vezme úvěr od stavební spořitelny)³⁰.

³⁰ *Aktuálně.cz: Stavební spoření, snížení státní podpory* [online]. 4. 11. 2011 [vid. 2012-02-17]. Dostupné z: <http://wiki.aktualne.centrum.cz/finance/stavebni-sporeni-snizeni-statni-podpory/>

4.2 Spoření skrze životní pojištění

Kapitálové životní pojištění zajišťuje klienty pro případ smrti nebo dožití. Je tvořeno tzv. kapitálovou hodnotou (resp. spořením). Pojišťovna takto rozděluje pojistné, které klient platí.

První část má za úkol pokrývat riziko v důsledku pojistné události, nebo ukončení pojistného období. Druhou část pojišťovna investuje a zhodnocuje ji tzv. technickou úrokovou mírou. Pokud se klient dožije konce pojistného období, vyplácí pojišťovna pouze kapitálovou hodnotu. Pokud by ovšem došlo např. ke smrti pojistníka, je pojišťovna povinna vyplatit obě částky, což znamená jak kapitálovou hodnotu, tak i výši pojistného.

Investiční životní pojištění pracuje na podobném principu jako kapitálové životní pojištění, až na to, že je více variabilní. *„Možnost volby investiční strategie sebou nese také odpovědnost za navrženou investiční strategii. Tímto produktem se lze bezpečně připravit na starobní penzi. Výše pojistného plnění zde zcela závisí na výnosech z investování rezerv pojistného. Investiční životní pojištění může být kombinováno i s rizikovým připojištěním, úrazovým pojištěním a pojištěním na závažné nemoci.“*³¹

Investiční rizika představují hlavní rizika pro stranu aktiv (bilanci pojišťovny). Mezi hlavní rizika patří:

- **Úrokové riziko**, které spočívá ve změnách úrokové míry a následných dopadech na tržní hodnotu aktiv;
- **Úvěrové riziko** zejména při nedodržení sjednaných podmínek obchodním partnerem;
- **Tržní riziko**, jež zahrnuje neočekávané změny v cenách finančních investic, které vznikají v důsledku změn na kapitálových trzích a na trzích s nemovitostmi;
- **Riziko likvidity**, tedy převedení aktiv do hotovosti za nevýhodných podmínek;
- **Riziko koncentrace** neboli přebytečná angažovanost vůči jednomu či více subjektů³².

³¹ *Pojistenisporeni.cz: Kapitálové životní pojištění* [online]. 2011 [vid. 2011-12-17]. Dostupné z: <http://pojistenisporeni.cz/investicni-zivotni-pojisteni/kapitalove-zivotni-pojisteni/>

³² DANĚL, J. *Pojistná teorie*. Praha: Professional Publishing, 2006. ISBN 80-86946-00-2

4.3 Podílové fondy

Investice do podílových fondů jsou upraveny dle zákona č. 189/2004 o kolektivním investování. Produkty na finančním trhu nabízí rozložení rizika při zachování možnosti dosažení vysokých výnosů a udržení vysoké likvidity finančních prostředků. Investování můžeme realizovat za pomoci správcovských investičních společností, které nabízí velké množství možností pro potenciálního klienta. K minimalizaci rizika dochází tak, že shromáždí vklady od svých klientů a investorů a tím může rozložit portfolio fondu do mnoha instrumentů.

Na finančním trhu nalezneme otevřené a uzavřené podílové fondy. „*Správce otevřeného podílového fondu je povinen kdykoli od klienta odkoupit podílový list. Podílové listy uzavřených podílových fondů může klientům prodat pouze na burzovním či mimoburzovním trhu.*“³³ Výběr fondu je velmi důležitý a je nutné, aby klient věděl tři důležité věci. První důležitý aspekt je, na jak dlouho chce své prostředky investovat. Dále pak jaké riziko je ochoten nést a třetím aspektem, jaké jsou hlavní záměry investice. Existují tyto druhy otevřených podílových fondů:

- **Akciové fondy**, u kterých dochází ke krátkodobému kolísání cen, a jsou vhodné pro dlouhodobé investování (horizont 7 let a více). Není zaručena návratnost investice, tedy není vhodné vkládat všechny peníze do těchto fondů. Dlouhodobě tyto fondy bývají nejvýnosnější;
- **Směšené fondy**, které mají dlouhodobý růstový potenciál. Doporučují se pro investování po dobu 3 let a více. Finanční prostředky jsou směřovány z části do složky akciové a do dluhopisové. Podíl jednotlivých složek není pevně stanoven. V době růstu je upřednostňována část akciová, v době stagnace složka dluhopisová. Proto jsou smíšené fondy optimální pro klienta, který je ochoten nést střední míru rizika;
- **Dluhopisové fondy** jsou vhodné pro investiční horizont 2-4 let. Jsou spojeny s podprůměrným rizikem. Velmi vhodné pro ty, kteří nejsou ochotni příliš riskovat;

³³HUTLOVÁ, H. *Důmfinanci.cz: Podílové fondy* [online]. 21. 1. 2008 [vid. 2012-02-23]. Dostupné z: <http://dumfinanci.cz/clanky/386-podilove-fondy/>

- **Fondy peněžního trhu** jsou optimální pro krátkodobé investování a pro investora, který vůbec nevyhledává riziko. Jsou považovány za vhodnou alternativu k termínovaným vkladům a spořicímu účtu u bank.

Co se týče rizika investice do podílových fondů, platí zde zásada tzv. investičního trojúhelníku: čím větší riziko, tím větší zisk, tedy chci-li jistotu, nemohu očekávat vysoký výnos. Likviditou rozumíme, jak rychle se investice je schopna proměnit v hotovostní formu peněz.

Hlavní výhody investování do podílových fondů:

- dostatek informací,
- profesionální správa a výnosnost,
- daňová výhodnost³⁴,
- diverzifikace rizika a přístup na zahraniční trhy,
- nižší nákladovost oproti ŽP.

Mezi zásadní nevýhody patří:

- platby poplatků,
- riziko při chybné investici,
- pravidelná výplata výnosů,
- minimální investice.

4.4 Penzijní připojištění se státním příspěvkem

Penzijní připojištění se státním příspěvkem (dále penzijní připojištění) je státem podporovaná forma spoření na důchod. Tento produkt vznikl v roce 1994 a stimuluje účastníky nejen státními příspěvky, ale také daňovými úlevami, a to i pro jejich zaměstnavatele. Takovým způsobem si lze pro období penze zajistit zdroj příjmů, který pomůže udržet kvalitní životní standard.

³⁴Pokud investor nechá prostředky ve fondu déle, než půl roku, je jeho výnos osvobozen od daně

Uzavřít penzijní připojištění může každá fyzická osoba, která dosáhla věku 18 let s trvalým pobytem na území ČR. Osoba příslušná jiného členského státu Evropské unie musí být ale zapojena do systému důchodového pojištění nebo veřejného zdravotního pojištění v České republice.

Zákon o penzijním připojištění definuje čtyři druhy penzí, které lze vzájemně kombinovat.

Jako první druh bude uvedena **starobní penze**. Ta musí být totiž sjednána vždy. Existují tedy tři podmínky výplaty této penze - dosažení věku 60let, placení příspěvku po dobu alespoň pěti let a při pobírání nesmí být zároveň vyplácena invalidní penze.

Druhá, neméně důležitá varianta penze, je **penze výsluhová**. Je doporučována mladším klientům (mladším 45 let, pro vyšší věk ztrácí smysl). Nárok na výplatu vzniká již po 15letech spoření (bez ohledu na věk).

Třetím druhem penze je **pozůstalostní penze**. Ta je vyplácena osobě (oprávněné osobě) určené ve smlouvě o penzijním připojištění v případě smrti klienta – je nutné doložit úmrtní list. Tři roky placení příspěvků je druhá podmínka. Příspěvky se na pozůstalostní penzi neplatí. Pokud klient zemře dříve, než uplyne 36 měsíčních příspěvků, mají pozůstalí nárok na odbytné (tj. naspořené prostředky klienta s výnosy z nich bez státních příspěvků).

Posledním typem penze je **penze invalidní**, která je sjednána automaticky. Nárok na penzi vzniká tehdy, když klient spořil alespoň tři roky, a byl mu přiznán invalidní důchod 3. stupně, dle staršího označení tzv. „plný invalidní důchod“. Příspěvky se na ni také neplatí. Při čerpání invalidní penze nesmí být zároveň vyplácena penze starobní³⁵.

Existují tři možnosti výplaty naspořených finančních prostředků. Mezi ně patří: **postupná možnost výplaty (penze), jednorázové vyrovnání a odbytné**.

Vzhledem k postupné výplatě, vznikne-li nárok na dávku, může si klient nechat vyplácet některou ze tří typů doživotní penze. Pravidelná penze tak pomáhá zvýšit životní úroveň člověka. Výnosy se však v tuto chvíli daní 15 %.

³⁵CIPRA, T. *Penzijní pojištění a jeho výpočetní aspekty*. Praha: Edice HZ, 1996. str. 21-23. ISBN 80-86009-04-1

Výše státního příspěvku závisí na výši příspěvku účastníka a třetí osoby. Platí zde dvě zásady - čím absolutně vyšší je vlastní příspěvek účastníka, tím je také absolutně vyšší příspěvek od státu, a čím absolutně vyšší je vlastní příspěvek účastníka, tím je také relativně nižší příspěvek od státu³⁶. Pro přehlednost je srovnán měsíční příspěvek účastníka s měsíčním státním příspěvkem, ve skutečnosti se však státní příspěvek na účty penzijních fondů přisuzuje čtvrtletně.

Následující tabulka 4 přehledně udává státní příspěvky k určité výši příspěvků účastníka, platnost údajů začíná v roce 2000 (mezi lety 1994 a 1999 platila jiná pravidla pro určení výše státního příspěvku) a končí v roce 2012.

Tabulka 4: Výše státního příspěvku před penzijní reformou

Měsíční platba v Kč	Státní příspěvek v Kč
100 - 199	50 Kč + 40 % z částky nad 100 Kč
200 - 299	90 Kč + 30 % z částky nad 200 Kč
300 - 399	120 Kč + 20 % z částky nad 300 Kč
400 - 499	140 Kč + 10 % z částky nad 400 Kč
500 a více	150 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování dle zákona o penzijním připojištění se státním příspěvkem

Z tabulky 4 je patrné, že nejvyšší státní příspěvek lze do konce roku 2012 získat při měsíční úložce účastníka a třetí osoby 500 Kč, jedná se o výši 150 Kč. Nejefektivnější měsíční úložkou účastníka a třetí osoby je 100 Kč, ke které získá 50 %, tedy 50 Kč, od státu.

Pro příklad výpočtu státního příspěvku, uvedeme měsíční úložku účastníka a třetí osoby ve výši 250 Kč. Měsíční státní příspěvek se vypočítá jako součet hodnot 90 Kč a 30 % z částky nad 200 Kč, tedy 30 % z 50 Kč. Hodnota 30 % z 50 Kč je rovna 15 Kč, výsledný státní příspěvek je tedy 105 Kč.

³⁶ŠULC, J. *Finance.idnes.cz: Jak dosáhnout nejvyššího státního příspěvku* [online]. 3. 3. 2006 [vid. 2012-01-17]. Dostupné z: http://finance.idnes.cz/jak-dosahnout-nejvyssiho-statniho-prispevku-fah-spor.aspx?c=A060302_101817_fi_osobni_vra

Velikost dávek se vypočítává dle pojistně technických principů. Výše určité penze závisí na:

- věku a pohlaví účastníka penzijního připojištění,
- celkové našetřené částce na účtu účastníka,
- technických podkladech, které penzijní fond využívá.

Penzijní fondy nejsou povinny využívat při svých propočtech úmrtnostní tabulky platné pro obyvatele České republiky, ale mohou si tyto údaje přizpůsobovat a následně upravovat vzhledem k rozdílu úmrtnosti v celé populaci a skupině účastníků³⁷.

Výše byl již několikrát zmíněn pojem třetí osoba, je tedy třeba ho definovat. Zatímco účastník penzijního připojištění je fyzická osoba, která s penzijním fondem uzavřela penzijní připojištění, třetí osoba je fyzická osoba odlišná od účastníka, tedy např. člen rodiny, jenž chce účastníkovi dobrovolně přispívat finančními prostředky do penzijního připojištění, ale i právnická osoba včetně zaměstnavatele účastníka, tedy právnické (ale i fyzické) osoby, u které je účastník v pracovněprávním vztahu. Důležitým faktem je skutečnost, že na příspěvek zaměstnavatele účastníkovi do penzijního připojištění se státní příspěvek nevztahuje, na jakoukoliv jinou třetí osobu však ano.

Zaměstnavatel je stimulován jinými prostředky pro příspěvek do penzijního připojištění účastníkovi, svému zaměstnanci, a to daňovými úlevami. Zaměstnavatel si může snížit daňový základ o zaplacené příspěvky do penzijního připojištění účastníkovi, a to až do výše 24 000 Kč ročně (2 000 Kč měsíčně). Daná hodnota platí v součtu s příspěvkem zaměstnavatele do životního pojištění, je tedy možné si zvolit libovolný poměr příspěvku do daných 2 produktů.

Aby tedy zaměstnavatel využil maximálních daňových úlev, může svému zaměstnanci přispívat např. 1 000 Kč měsíčně do životního pojištění a stejnou částku do penzijního

³⁷DUCHÁČKOVÁ, E. *Principy pojištění a pojišťovnictví*. Praha: Ekopress, s.r.o., 2005., str. 135. ISBN 80-86119-92-0

připojištění, nebo 500 Kč do životního pojištění a 1 500 Kč měsíčně do penzijního připojištění atd. Z důvodu flexibilního využití produktu byla v k 1. 8. 2009 zrušena tzv. exkluzivita penzijních fondů. Znamená to, že sám zaměstnanec má možnost svobodné volby penzijního fondu bez ohledu na zvláštní obchodní nabídky ze strany pouze několika penzijních fondů pro zaměstnavatele (benefity ve formě finančních odměn za určitý počet nových účastníků apod.)

Možnost daňových úlev platí i pro účastníka penzijního připojištění. Zatímco maximální příspěvek je účastníkovi připsán za úložku 500 Kč měsíčně, pro možnost maximální odečitatelné položky od daňového základu je třeba do penzijního fondu přispívat měsíční částkou o 1 000 Kč vyšší (jedná se o 18 000 Kč ročně).

Základní podmínkou pro možnost operování na českém finančním trhu je pro penzijní fondy hodnota základní kapitálu minimálně ve výši 50 mil. Kč. Momentálně na českém trhu působí 9 penzijních fondů: Penzijní fond České pojišťovny, a.s. (nejvíce účastníků), Allianz penzijní fond, a.s., ING Penzijní fond, a.s., Generali penzijní fond, a.s., ČSOB Penzijní fond Stabilita, a.s.³⁸, Penzijní fond Komerční banky, a.s., Penzijní fond České spořitelny, a.s., Aegon Penzijní fond, a.s. a Axa penzijní fond a.s.

Dle posledních úprav zákona o penzijním připojištění mohou být finanční prostředky penzijního fondu umístěny zejména do:

- dluhopisů, jejichž emitentem je Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj nebo centrální banka tohoto státu, zkráceně státních dluhopisů;
- dluhopisů vydaných Evropskou investiční bankou, Evropskou bankou pro obnovu a rozvoj a Mezinárodní bankou pro obnovu a rozvoj a jinou mezinárodní institucí;
- podílových listů otevřených podílových fondů;
- movitých věcí (záruka bezpečného uložení);
- nemovitostí;

³⁸k 1. 12. 2011 došlo ke sloučení ČSOB Penzijního fondu Progres, a.s. a ČSOB Penzijního fondu Stabilita, a.s.

- cenných papírů, s nimiž obchodují země OECD, zkráceně do mezinárodních bankovních dluhopisů³⁹.

Tabulka 5 porovnává zhodnocení jednotlivých penzijních fondů od roku 1995 do roku 2010 (rok 2011 ještě nebyl definitivně uzavřen a data auditovaná). Je patrné, že v letech 1995-2000 penzijní fondy připisovaly vyšší zhodnocení než později, což bylo mj. zapříčiněno vyšší mírou inflace. Od roku 2003 prokazuje největší stabilitu (později i nejvyšší zhodnocení) Allianz penzijní fond, a.s.

Tabulka 5: Vývoj zhodnocení penzijních fondů v České republice v letech 2000-2010

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
AEGON Penzijní fond, a.s.	0	0	0	0	0	0	0	4,5	3,5	2,1	2,11
Allianz penzijní fond, a.s.	3,8	4,36	3,71	3	3	3	3,11	3	3	3,1	3
AXA penzijní fond, a.s.	4,1	4,25	3,41	3,36	3,1	3,7	2,5	2,2	0	2	1,47
ČSOB Penzijní fond Progres, a.s.	5,62	3,9	4,26	4,3	5,3	5	2,3	2,4	0,02	1	1,03
ČSOB Penzijní fond Stabilita, a.s.	4,2	3,2	3	2,3	4,3	4	2,8	2,4	0,05	1,37	1,49
Generali penzijní fond, a.s.	3,6	4,6	4,1	3	3	3,81	3,74	4,1	2	2,4	2,1
ING Penzijní fond, a.s.	4,4	4,8	4	4	2,5	4,2	3,6	2,5	0,04	0,1	2,1
Penzijní fond České pojišťovny, a.s.	4,5	3,8	3,2	3,1	3,5	3,8	3,3	2,4	0,2	1,2	2
Penzijní fond České spořitelny, a.s.	4,2	3,8	3,5	2,64	3,74	4,03	3,04	3,1	0,4	1,28	2,34
Penzijní fond Komerční banky, a.s.	4,89	4,4	4,63	3,4	3,5	4	3	2,3	0,58	0,24	2,23

Zdroj: Vlastní zpracování dle Asociace penzijních fondů ČR⁴⁰

Pokud účastník penzijního připojištění porovnal zhodnocení jednotlivých penzijních fondů mezi sebou a přidá k tomu další důležité parametry jako je např. nákladovost příštích období, do 28. 2. 2012 mohl své finanční prostředky převést do jiného z aktuálně nabízených penzijních fondů.

Daný převod měl pouze 2 zásadní nevýhody. Měl-li účastník penzijního připojištění příslušný produkt sjednat pouze 60 měsíců či méně, resp. Zaslal-li tento klient na účet svého stávajícího penzijního fondu 60 plateb a méně, za převod finančních prostředků musel zaplatit 800 Kč svému stávajícímu penzijnímu fondu.

V opačném případě bylo možné finanční prostředky mezi fondy převádět „bez ztráty kytičky“ s jednou výjimkou, což je druhá nevýhoda. Měl-li klient od stávajícího fondu

³⁹ŠULC, J. *Penzijní připojištění*. Praha: GRADA Publishing, 2004. str. 35. ISBN 80-247-0772-1

⁴⁰Asociace penzijních fondů ČR: *Vybrané ekonomické ukazatele* [online]. 2011 [vid. 2012-03-11]. Dostupné z: <http://www.apfcr.cz/cs/vybrane-ekonomicke-ukazatele/>

slíben jakýkoliv bonus navíc, převodem o něj přijde. Tímto argumentem se před datem 28. 2. 2012 snažily penzijní fondy své klienty udržet, jelikož o státní příspěvek či dosud připsané zhodnocení klient nemohl být ochuzen. Po daném datu není dle zákona⁴¹ možné v rámci přicházející penzijní reformy finanční prostředky mezi fondy převádět.

⁴¹Zákon č. 427/2011 Sb., o doplňkovém penzijním spoření

5. Finanční poradenství společnosti OVB Allfinanz,

a.s.

Definovat finanční poradenství nelze, neexistuje totiž žádná obecně uznávaná definice. Dle mého názoru, by měly společnosti, zbývající se finančním poradenstvím, radit privátní a korporátní klientele, jak nakládat se svými financemi. Na trhu je nepřeberné množství finančních produktů a je velmi obtížné se v této oblasti bez obtíží orientovat.

Finanční poradce radí fyzickým a právnickým osobám v oblasti financování bydlení, americké hypotéky, zabezpečení budoucnosti, využití státních dotací a daňových úlev, kapitálové úložky, investice do zajištěných fondů, penzijního připojištění se státním příspěvkem, stavebního spoření, zajištění příjmů při pracovní neschopnosti, při drobných úrazech, při závažných onemocněních a při trvalých následcích úrazu, zajištění majetku, podpory dětí a revitalizační programy.

Finanční poradenství ve vyspělých zemích se začalo rozvíjet dříve než v České republice. Dle mého názoru byl tento vývoj ovlivněn politickým a legislativním prostředím. Ve chvíli, kdy se západní trh rozvíjel, Česká republika zaostávala v sovětském modelu. Po roce 1989 došlo k výraznému rozvoji zahraničního obchodu, politického systému, sociálního myšlení atd. Vstup do EU umožnil novým společnostem zabývajících se finančním poradenstvím realizovat se. V ČR neustále dochází k rozvoji finančnímu poradenství.

5.1 Osoby podnikající ve finančním poradenství

V zákoně není definován pojem finanční poradce jako v případě daňových poradců. Kromě finančního poradce může být zprostředkovatelem finančního produktu i prodejce stavebního spoření či obchodní zástupce jedné a jediné pojišťovny. V této diplomové práci se za zprostředkovatele finančních produktů považuje finanční poradce, tedy ten, kdo nabízí finanční produkty a neomezuje se na jednu společnost a na jeden typ produktů a služeb.

Finanční poradce pracuje většinou na živnostenský list. Hlavním cílem poradce je sestavení finanční analýzy a portfolia klienta včetně následného servisu. Mezi nejčastější systém odměňování v tomto sektoru patří provizní systém.

Je nutné mít odborné znalosti, nováčci začínají zkouškou z pojišťovnictví u ČNB. Je zřejmě na místě říci, že tato zkouška je velmi jednoduchá a uvažuje se o bariérách vstupu do odvětví. Důkazem toho je novela zákona č. 230/2008 o podnikání na kapitálovém trhu a vyhláška č. 148/2009 o odbornosti osob.

Pro zprostředkování investic musí být poradce zaregistrován u regulátora, tedy ČNB. *„Investičním zprostředkovatelem je osoba, která poskytuje investiční službu přijímání a předávání pokynů, týkajících se investičních cenných papírů nebo cenných papírů kolektivního investování. Při této činnosti investiční zprostředkovatel nepřijímá peněžní prostředky nebo investiční nástroje zákazníků, ale „pouze“ příslušné pokyny předává příslušným investičním institucím. Zákonná úprava zde jednoznačně stanovuje, že činnost investičního zprostředkovatele může vykonávat pouze osoba, která je zaregistrovaná u regulátora, kterým je opět Česká národní banka.“⁴²*

5.1.1 Sdružení USF

Unie společností finančního zprostředkování a poradenství (dále jen USF) je neziskové profesní sdružení právnických a fyzických osob podnikajících na území České republiky v oblasti finančního zprostředkování a poradenství. USF vznikla v červnu roku 2006 a mezi její cíle patří deklarace standardů finančního poradenství a zprostředkování včetně dohledu na jejich dodržování.

Aktuálně má USF 15 členů, mezi které mj. patří AWD Česká republika s.r.o., Broker Consulting, a.s. a samozřejmě OVB Allfinanz, a.s.

⁴²HORA, P. *Usfcr.cz: Unie společností finančního zprostředkování a poradenství* [online]. 2010 [vid. 2012-01-23]. Dostupné z: http://www.usfcr.cz/files/Manual_c_1_Typy_zprostredkovatel_a_poradcu.pdf

5.2 Představení společnosti OVB Allfinanz, a.s.

Název společnosti se skládá z 2 částí. OVB je zkratkou 3 německých slov – Objektive Vermögensberatung, což v překladu znamená Objektivní majetkové poradenství. Přídomek Allfinanz označuje, že společnost OVB se zabývá se celým finančním trhem.

OVB Allfinanz byla založena v roce 1970 v Německu, konkrétně v Kolíně nad Rýnem, kde se dodnes nachází sídlo společnosti a kde se proto tradičně v roce 2010 konaly oslavy 40 let od založení společnosti. Nyní OVB působí ve 14 zemích Evropy – Německo, Rakousko, Švýcarsko, Chorvatsko, Slovensko, Maďarsko, Řecko, Polsko, Španělsko, Itálie, Rumunsko, Francie, Ukrajina a Česká republika – celkem pod její správu patří 2,8 mil. klientů.

Na český trh vstoupila společnost OVB v roce 1992 a v současné chvíli tak slaví 20 let spolupráce. Momentálně se přibližně 3000 spolupracovníků v České republice stará o více než milion privátních i korporátních klientů a spravuje více než 2 mil. smluv v oblasti bankovníctví, stavebního spoření, pojišťovnictví, úvěrů, penzijních i podílových fondů.

OVB spolupracuje se 40 partnerskými společnostmi – mezi nejznámější patří Allianz pojišťovna, a.s., Allianz penzijní fond, a.s., investiční společnost Conseq Investment Management, a.s., Česká pojišťovna, a.s., Penzijní fond České pojišťovny, a.s., ČP Invest investiční společnost, a.s., ING pojišťovna, a.s., ING Penzijní fond, a.s., Komerční banka, a.s., Penzijní fond Komerční banky, a.s., Česká spořitelna, a.s., Českomoravská stavební spořitelna, a.s., Raiffeisenbank a.s., Raiffeisen stavební spořitelna, a.s., UniCredit Bank Czech republic, a.s., Generali Pojišťovna, a.s., UNIQA pojišťovna, a.s., Kooperativa pojišťovna, a.s. Vienna Insurance Group, Wüstenrot pojišťovna, a.s., Wüstenrot - stavební spořitelna, a.s. aj.

OVB Allfinanz je držitelem normy ISO 9001, aktivně se podílí na sponzorství různých sportovních akcí, např. Mistrovství světa v házené v roce 2009 a v médiích je značku OVB vidět ve spojitosti s projektem Krotitelé dluhů či např. s pořadem Horký prachy. Mezi nejdůležitější aktivity patří projekt Vstřícná banka, který hodnotí nezávisle rating bank v České republice. Úkolem je podávat objektivní informace o stavu a kondici, image a kvalitě služeb tuzemských bank.

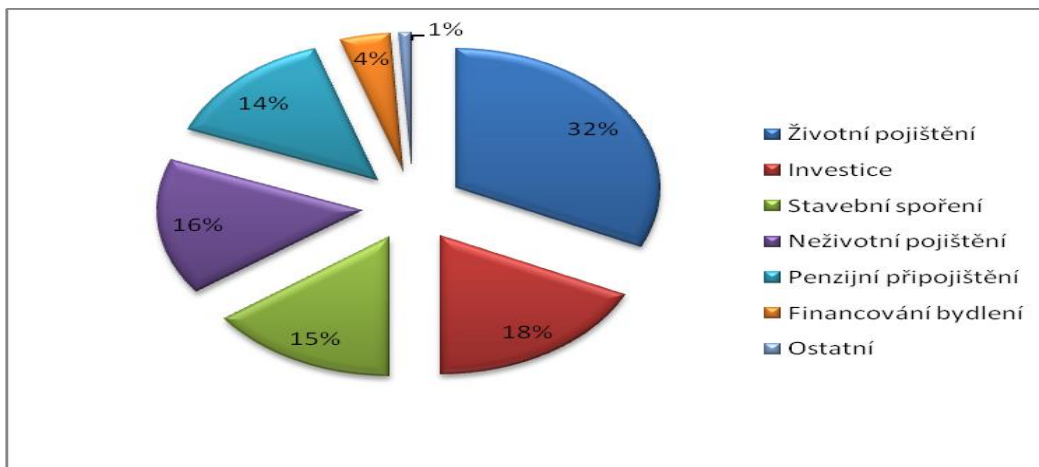
Další, neméně důležitou součástí aktivit OVB Allfinanz, a.s., je dlouhodobé spojení se Zlatou korunou. Ta je uznávaným indikátorem kvality a pomáhá běžnému spotřebiteli orientovat se na finančním trhu. Uskutečňují se finanční fóra Zlaté koruny, kde diskutují špičkoví ekonomové na danou problematiku.

K aktivitám OVB Allfinanz, a.s. patří i partnerství s Českou asociací certifikovaných finančních analytiků Czech CFA Society. Tato společnost pak podporuje aktivity směřující k etice a vzdělávání účastníků. Etické principy při zpracovávání finančních analýz jsou největším pojítkem těchto dvou skupin. V neposlední řadě vznikl unikátní projekt vzdělávání žáků nazvaný Moje Familie, který má za úkol zvýšit finanční gramotnost žáků základních škol ve smyslu řízení rodinného rozpočtu, uvědomění si hodnoty financí atp.

Mezi hlavní hodnoty této společnosti patří:

- nezávislost ve smyslu výběru z téměř 2 000 produktů od nejsilnějších finančních institucí,
- etika poradenství resp. zodpovědnost a korektnost,
- odbornost,
- otevřenost,
- důvěra a vytváření dlouhodobých vztahů,
- komplexnost a zohlednění všech potřeb klientů,
- společenská odpovědnost, charitativní a vzdělávací projekty.

Na následujícím obrázku 7 lze shlédnout strukturu produkce OVB Allfinanz, a.s.

Obrázek 7: Struktura produkce OVB Allfinanz, a.s. v roce 2010

Zdroj: Vlastní zpracování dle výroční zprávy OVB Allfinanz⁴³

Jak lze vidět z obrázku 7, většinu produkce v roce 2010 tvořilo právě životní pojištění a investice do podílových fondů, které klientům pomáhají finančně se zajistit na potřeby stáří. Životní pojištění navíc plní důležitý účel – zajištění příjmu, a to proto, aby bylo možné financovat i jiné cíle, včetně spoření jako přilepšení k důchodu. Penzijní připojištění se státním příspěvkem je v pořadí na 5. místě hned za stavebním spořením.

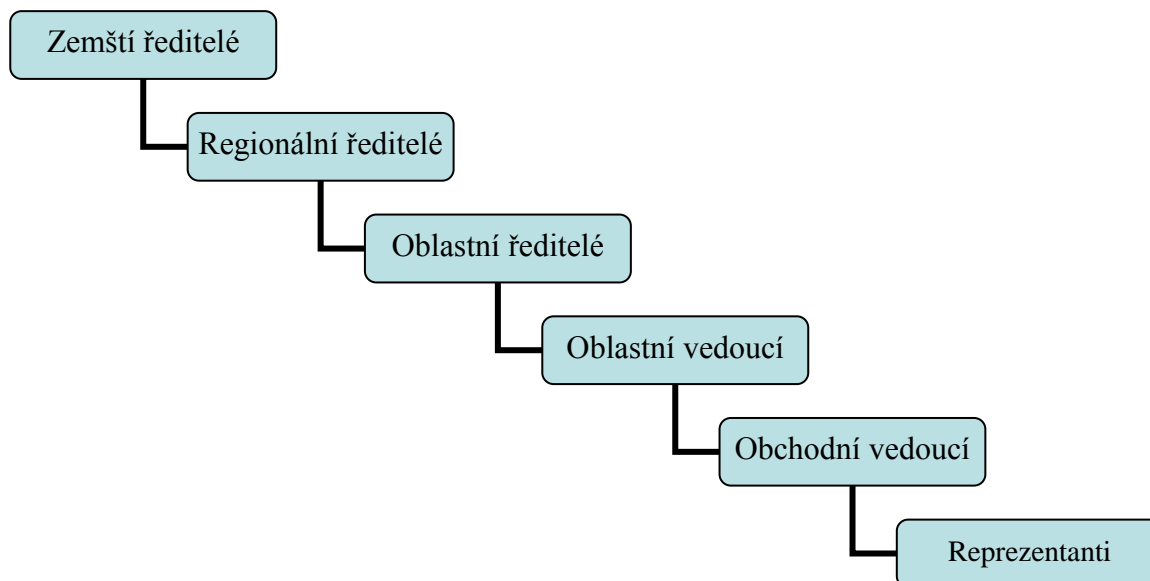
5.2.1 Struktura společnosti OVB Allfinanz, a.s.

Společnost OVB Allfinanz, a.s. funguje na principu multilevelového marketingu, výjimkou je však samotná centrála společnosti. Zde pracují zaměstnanci, kteří jsou odpovědní za svou funkci. Při kontaktu spolupracovníků s centrálou je možné využít asistentky, které zajistí spojení s požadovanými odděleními. Ta mají na starosti přijetí smluv a jiných materiálů (např. registrace nových spolupracovníků), jejich zpracování – sken z důvodu controllingu a přepis údajů do systému, v případě smluv přeposlání na partnerské společnosti, kde se smlouvy dále zpracovávají.

Přepis údajů do systému v sobě zahrnuje i uvedení výše provize za sjednání smlouvy dle provizních listin, které spravuje jiné oddělení. V případě nesrovnalostí je k dispozici reklamační oddělení.

⁴³Ovb.cz: Výroční zpráva 2010 [online]. 2011 [vid. 2012-01-23]. Dostupné z: <http://www.ovb.cz/LinkClick.aspx?fileticket=embPLXAh9ds%3d&tabid=848&mid=2244>

Samotná výše provize závisí na typu produktu a na pozici spolupracovníka dle kariérního řádu, což zachycuje obrázek 8.

Obrázek 8: Struktura OVB Allfinanz, a.s.

Zdroj: Vlastní zpracování dle interních materiálů OVB Allfinanz, a.s.

Výplata provize je pro spolupracovníky OVB Allfinanz, a.s. vyjádřena v eurech z důvodu srovnání s ostatními zeměmi, kde společnost působí. 1 EUR má však fixní hodnotu 25 Kč, aby při sjednání produktu nedošlo ke spekulacím z hlediska volatility kurzu. Dále je dle parametrů jednotlivých produktů provize vyjádřena v bankovních jednotkách (dále jen BJ), na které má vliv doba sjednání či výše platby dle určité frekvence, nebo např. výše úvěru či hodnota cílové částky u stavebního spoření.

Nejvyšší odměnu za sjednání vlastního obchodu mají zemští ředitelé, jedná se o 7 EUR za 1 BJ. Následující regionální ředitelé (6,5 EUR za 1 BJ), oblastní ředitelé (6 EUR za 1 BJ), oblastní vedoucí (5,5 EUR za 1BJ), obchodní vedoucí (4,5 EUR za 1BJ) a dále pozice reprezentantů. Reprezentanti se mohou nacházet na 3 úrovních. Reprezentant 3. stupně je za 1 BJ odměněn 3,5 EUR, reprezentant 2 má nárok na 3 EUR a nováček ve firmě na pozici reprezentant 1 získá provizi ve výši 2,5 EUR za 1 BJ.

Strukturální systém OVB Allfinanz, a.s. se jmenuje kariérní řád. Kariérní postup je při splnění určitých kritérií, specifických dle jednotlivé pozice, garantován pracovní smlouvou.

Od pozice obchodního vedoucího je spolupracovník oprávněn vést jiné spolupracovníky a za manažerování vlastního týmu je odměněn rozdílovou provizí. Jelikož se dle interních statistik společnosti obsazenost finančního trhu pohybuje mezi 20 a 25 %, v oblasti rozšíření týmů se skrývá potenciál kvantity a tím i zisku společnosti i jednotlivých spolupracovníků.

6. Důchodová reforma v České republice a její směřování

Rok 2013 vejde do dějin jako mezník z hlediska změn v důchodovém systému, což je velmi důležitý krok pro zvýšení životní úrovně ve stáří. Česká republika se může inspirovat mnoha státy světa, kde již reforma proběhla, a to sousedními (Polsko, Slovenská republika), vzdálenějšími (např. Rumunsko, Bulharsko, Estonsko) i mimoevropskými (Kolumbie, Mexiko aj.). Je nejvyšší čas zastaralý stávající systém z roku 1959 upravit.

6.1 Příčiny penzijní reformy

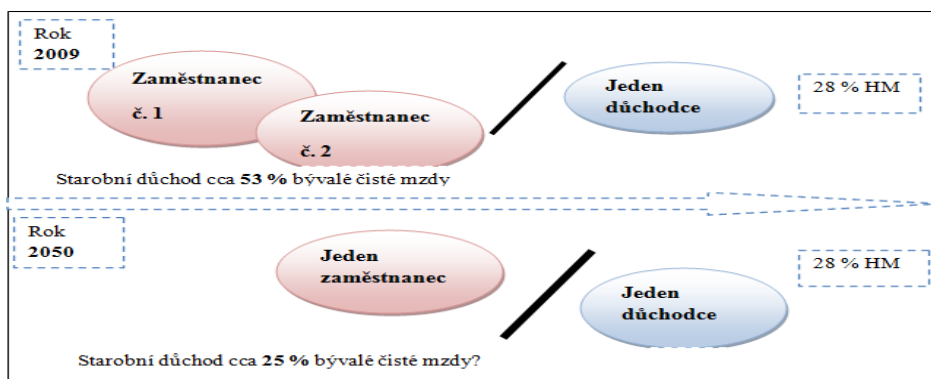
Důvodů, proč Česká republika potřebuje důchodovou reformu, je mnoho. Mezi dvě základní příčiny penzijní reformy patří proces stárnutí populace ve spojitosti s rozložením výplaty dávek mezi starobní a nestarobní důchody a genderové statistiky, tedy rozdíl mezi muži a ženami, zejména z hlediska odchodu do důchodu a střední délky života při dosažení důchodového věku. S výše uvedenými příčinami ještě souvisí skutečnost, že:

- důchodový účet již není vyrovnaný a schodek se bude prohlubovat,
- na trh práce bude vstupovat méně občanů,
- do starobního důchodu bude vstupovat více lidí.

Obecně se tyto příčiny dají rozčlenit na politické, ekonomické, sociální, demografické atp.

6.1.1 Proces stárnutí populace a složení důchodů v ČR

Hlavním důvodem nevyhnutelné penzijní reformy v České republice je proces stárnutí populace. Obrázek 9 zachycuje rozdíl ve složení obyvatelstva v roce 2009 a předpoklad v roce 2050.

Obrázek 9: Stárnutí populace

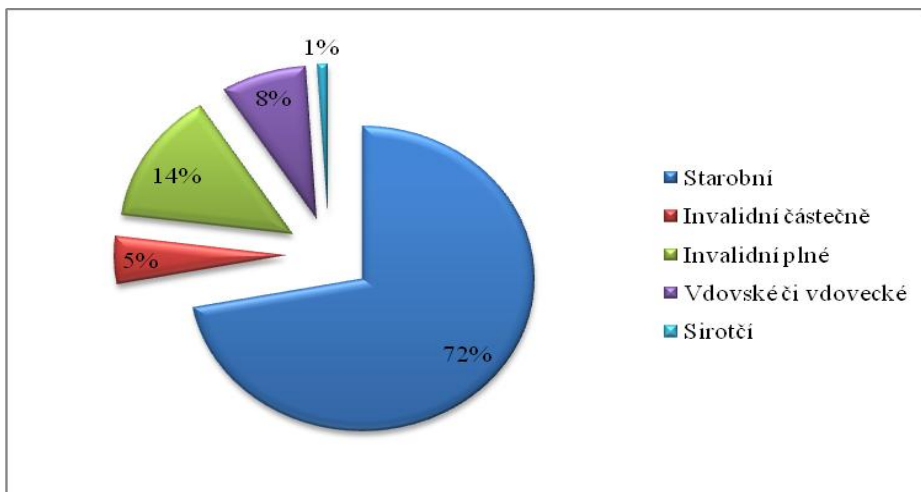
Zdroj: Vlastní zpracování dle Rusnoka⁴⁴

Z obrázku 9 vyplývá, že zatímco v roce 2009 jsou 2 pracující na 1 důchodce, v roce 2050 se již bude jednat o poměr 1:1, čímž klesne příjem do státního rozpočtu a předpokládaný státní výdaj ve formě starobního důchodu tak klesne z 53 na 25 % bývalé čisté mzdy. V každém případě je vyměřovací základ pro důchod roven 28 % hrubé mzdy (pro srovnání, kapitola 1.1.1. uvádí hodnotu 18 % na Slovensku).

Zásadní problém však není položen do roviny starobních důchodů. Obrázek 10 ukazuje rozložení zatížení systému vyplácení dávek také mezi důchody invalidní⁴⁵, vdovské či vdovecké a sirotčí.

⁴⁴RUSNOK, J. *Poznámky k některým principům sociální politiky* [online]. 14. 1. 2010 [vid. 2012-01-17]. Dostupné z: vize2020.cz/docs/p/vize8-rusnok.pdf

⁴⁵částečný – invalidní důchod 1. a 2. stupně, plný – invalidní důchod 3. stupně

Obrázek 10: Složení důchodů v ČR v roce 2010

Zdroj: Vlastní zpracování dle prezentace V. Bezděka, Praha 2010

Obrázek 10 naznačuje, že téměř 30 % vyplácených dávek tvoří nestarobní důchody, avšak matematicky se v případě starobních důchodů jedná o většinu, a proto je třeba se zabývat zejména touto oblastí.

Tabulka 6 ukazuje poměr důchodců v ČR celkem k počtu starobních důchodců, znovu se vrací k problematice celkového počtu poplatníků pojistného a rozděluje poměr poplatníků na 1 důchodce i na 1 starobního důchodce.

Tabulka 6: Počet důchodců a starobní důchodců v ČR

Rok	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Počet důchodců celkem	2 635 846	2 672 174	2 697 104	2 734 606	2 770 864	2 805 436
Počet starobních důchodců	1 952 815	1 981 669	2 005 920	2 041 321	2 084 019	2 236 419
Počet poplatníků pojistného	4 868 052	4 936 394	5 015 479	5 074 694	4 903 855	4 908 479
Počet poplatníků na jednoho důchodce	1,85	1,85	1,86	1,86	1,77	1,75
Počet poplatníků na jednoho starobního důchodce	2,49	2,49	2,5	2,49	2,35	2,19

Zdroj: Vlastní zpracování dle České správy sociálního zabezpečení⁴⁶

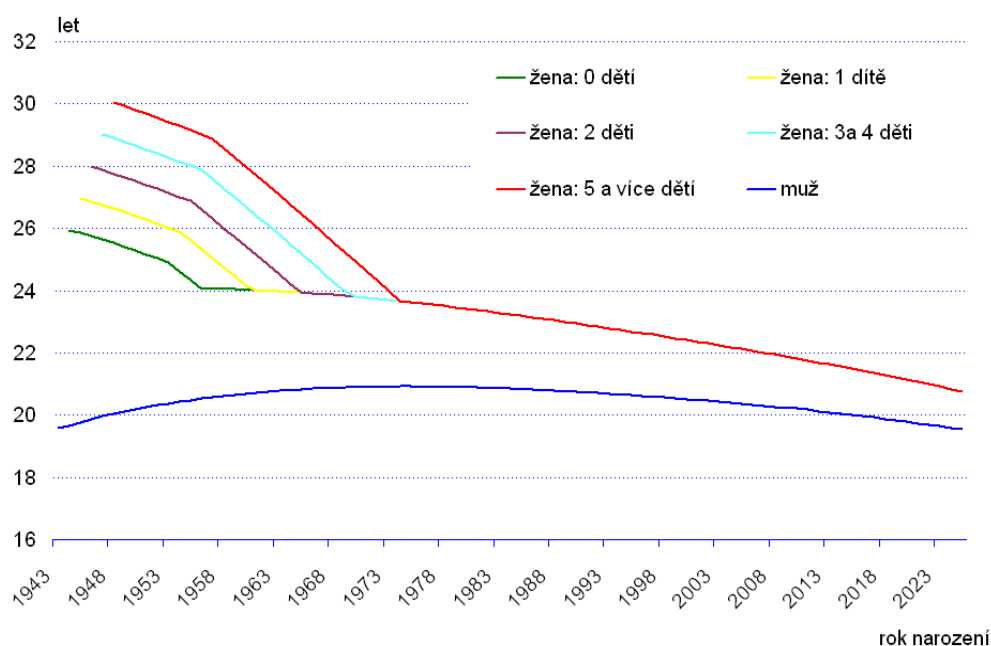
⁴⁶ Česká správa sociálního zabezpečení: Počty důchodů, důchodců a poplatníků pojistného v květnu 2010 [online]. 25. 6. 2010 [vid. 2011-11-17]. Dostupné z: <http://www.cssz.cz/cz/o-cssz/informace/media/tiskove-zpravy/tiskove-zpravy-2010/pocty-duchodu-duchodcu-poplatniku-pojistneho-kveten-2010.htm>

Tabulka 6 číselně vyjadřuje fakt, že mezi lety 2005 a 2010 má počet nejen starobních, ale i počet důchodců celkem rostoucí tendenci, což dokazuje proces stárnutí populace. Výpočty za pomoci hodnot z tabulky 6 lze určit, že i přes 2,8 mil. celkového počtu důchodců je výše vyplácený důchodů vyšší – 3,5 mil.

Daný údaj lze určit následovně: např. v roce 2010 tabulka 6 ukazuje, že poměr počtu poplatníků na jednoho důchodce je sice 1,75, avšak na 1 starobního důchodce 2,19. Podíl příslušných hodnot je 2,19 k 1,75 čili přibližně 1,25. Znamená to, že je vypláceno 1,25 krát více důchodů než je celkový počet důchodců, tedy 1,25 krát 2,8 mil. důchodců. Výsledek je roven již zmíněným 3,5 mil. vyplácených důchodů.

6.1.2 Střední délka dožití mužů a žen při dosažení důchodového věku

Dalším zásadním proreformním důvodem je rozdíl mezi muži a ženami z hlediska střední délky života při dosažení důchodového věku. Obrázek 12 detailně zkoumá poměry mezi oběma pohlavími, ženy dále dělí na bezdětné, matky s jedním, dvěma, třemi či čtyřmi a na matky s pěti a více dětmi.

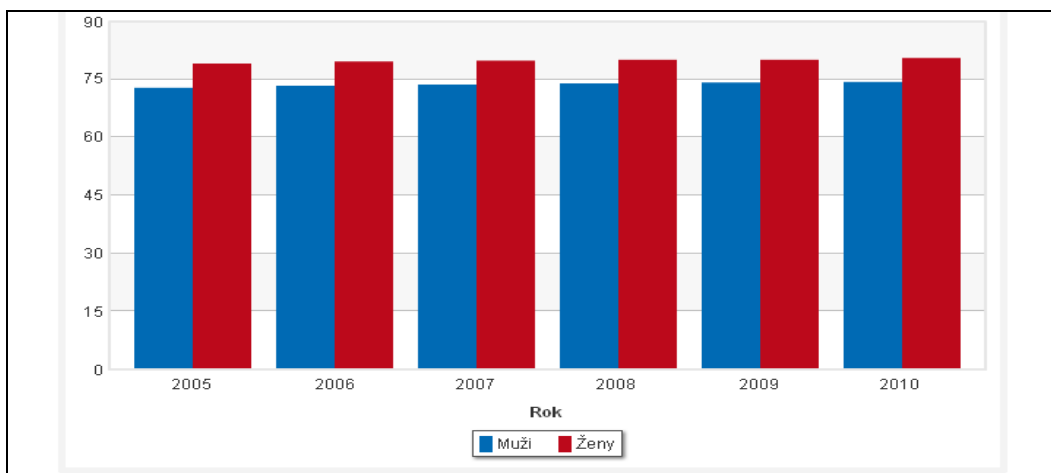

Obrázek 11: Střední délka života při dosažení důchodového věku

Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí⁴⁷

⁴⁷Ministerstvo práce a sociálních věcí: Genderová (ne)rovnost v důchodovém systému [online]. 2011 [vid. 2012-02-17]. Dostupné z: www.mpsv.cz/files/clanky/8463/Citlivostni_analyza.ppt

Obrázek 11 naznačuje směřování penzijní reformy jasným směrem. Zatímco střední délka života při dosažení důchodového věku u mužů se pohybuje mezi 20 a 22 lety, u žen narozených okolo roku 1950 s 5 a více dětmi se jedná o 30 let. Danou statistiku doplňuje obrázek 12, který zkoumá naději dožití při narození.

Obrázek 12: Naděje dožití při narození v ČR

Zdroj: Veřejná databáze Českého statistického úřadu⁴⁸

Na obrázku 12 je patrné, že červená barva, která zobrazuje ženy, nad modrou (muži) v letech naprosto převládá. Rozdíly v čase jsou minimální, ženy se dožívají přibližně o 6 let déle než muži.

Zastoupení pohlaví bylo v roce 2003 v ČR 48,7 % mužů a 51,3 % žen. Tento údaj jen podtrhuje statistiky z obrázku 11 a obrázku 12. Střední délka života při dosažení důchodového věku i naděje dožití jsou u žen vyšší a navíc je jich více.

Daný fakt znamená u žen větší zatížení důchodového systému. Řešením je sjednotit do roku 2035 věkovou hranici pro muže a ženy (bez ohledu na počet dětí) a dále ji zvyšovat tempem 2m/rok. Příslušný úkon je možné spatřit v tabulce 7.

⁴⁸ Český statistický úřad: *Naděje dožití* [online]. 2012 [vid. 2012-02-17]. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/nadeje_dozeni_a_prumerny_vek

Tabulka 7: Vznik nároku na důchod pro muže a ženy narozené v letech 1950-2002

Rok narození	muž	žena	žena	žena
		bez dětí	1 dítě	2 děti
1950	62+6	61	59+8	58+4
1951	62+8	61+4	60	58+8
1952	62+10	61+8	60+4	59
1953	63	62	60+8	59+4
1954	63+2	62+4	61	59+8
1955	63+4	62+8	61+4	60
1956	63+6	63+2	61+8	60+4
1957	63+8	63+8	62+2	60+8
1958	63+10	63+10	62+8	61+2
1959	64	64	63+2	61+8
1960	64+2	64+2	63+8	62+2
1961	64+4	64+4	64+2	62+8
1962	64+6	64+6	64+6	63+2
1963	64+8	64+8	64+8	63+8
1964	64+10	64+10	64+10	64+2
1965	65	65	65	64+8
1966	65+2	65+2	65+2	65+2
1967	65+4	65+4	65+4	65+4
1968	65+6	65+6	65+6	65+6
1969	65+8	65+8	65+8	65+8
1970	65+10	65+10	65+10	65+10
1971	66	66	66	66
1972	66+2	66+2	66+2	66+2
1973	66+4	66+4	66+4	66+4
1974	66+6	66+6	66+6	66+6
1975	66+8	66+8	66+8	66+8
1976	66+10	66+10	66+10	66+10
1977	67	67	67	67
1978	67+2	67+2	67+2	67+2
1979	67+4	67+4	67+4	67+4
1980	67+6	67+6	67+6	67+6
1981	67+8	67+8	67+8	67+8
1982	67+10	67+10	67+10	67+10
1983	68	68	68	68
1984	68+2	68+2	68+2	68+2
1985	68+4	68+4	68+4	68+4
1986	68+6	68+6	68+6	68+6
1987	68+8	68+8	68+8	68+8
1988	68+10	68+10	68+10	68+10
1989	69	69	69	69
1990	69+2	69+2	69+2	69+2
1991	69+4	69+4	69+4	69+4
1992	69+6	69+6	69+6	69+6
1993	69+8	69+8	69+8	69+8
1994	69+10	69+10	69+10	69+10
1995	70	70	70	70
1996	70+2	70+2	70+2	70+2
1997	70+4	70+4	70+4	70+4
1998	70+6	70+6	70+6	70+6
1999	70+8	70+8	70+8	70+8
2000	70+10	70+10	70+10	70+10

2001	71	71	71	71
2002	71+2	71+2	71+2	71+2

Zdroj: Vlastní zpracování dle ČSZZ⁴⁹

Z tabulky 7 vyplývá, že rok narození 1966 je mezníkem pro sjednocení věkové hranice pro muže a ženy bez ohledu na počet vychovaných dětí. U každého občana České republiky narozeného v roce 1966 či později se odchod do důchodu zvyšuje tempem 2 měsíce za 1 rok narození.

Např. člověk narozený v roce 1985 má předpokládaný odchod do důchodu v 68 letech a 4 měsících života, zatímco člověk narozený v roce 1986 v 68 letech a 6 měsících. Člověk narozený v roce 1986 tak vzhledem ke svému věku odejde do důchodu o 2 měsíce později než člověk narozený v roce 1985.

6.2 Současný stav reformy v České republice

*Koalice podle očekávání znovu prosadila ve sněmovně všechny tři zákony vládní důchodové reformy, které počítají se zavedením druhého pilíře penzijního systému.*⁵⁰ Daný výrok nejlépe vystihuje stav penzijní reformy v České republice a dokazuje, že druhý pilíř doplní první a pro dobrovolníky i třetí pilíř.

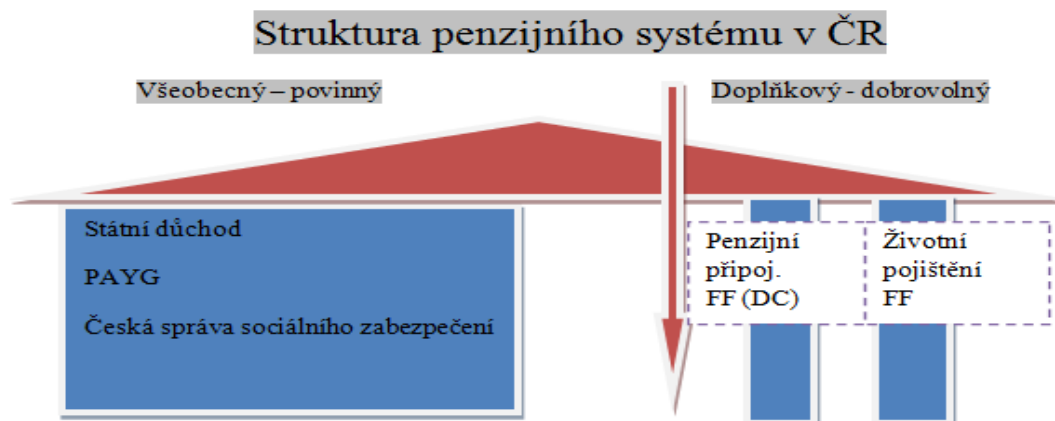
6.2.1 Druhý pilíř – povinné důchodové pojištění

Druhý pilíř je obecně ve světě charakterizován povinným důchodovým pojištěním, ovšem na svůj vlastní účet. Typickým příkladem mohou být některé typy zaměstnaneckých fondů, do kterých zaměstnavatel odvádí strženou část hrubé mzdy zaměstnance.

Toto je jeden ze způsobů, jak může zaměstnavatel přispívat zaměstnanci na finanční zabezpečení stáří. Poté, co zaměstnanec dovrší důchodového věku, mu budou tyto příspěvky vypláceny formou důchodu.

⁴⁹ČESKÁ SPRÁVA SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ: *Starobní důchody* [online]. 2011 [vid. 2012-04-03]. Dostupné z: <http://www.cssz.cz/cz/duchodove-pojisteni/davky/starobni-duchody.htm>

⁵⁰*Důchodová reforma v ČR: Penzijní reforma znovuprosazena* [online]. 7. 11. 2011 [vid. 2011-12-17]. Dostupné z: <http://duchodovareformavcr.cz/?p=534>

Obrázek 13: Struktura penzijního systému v ČR
Zdroj: Vlastní zpracování dle Rusnoka⁵¹

Obrázek 13 ukazuje stávající důchodový systém ČR sestávající se z prvního povinného a třetího dobrovolného pilíře. Druhý pilíř bude zaveden v roce 2013 v rámci důchodové reformy.

2. pilíř spočívá v tom, že místo dnešních odváděných 28 % do průběžného systému budou občané ČR odvádět pouze 25 % vyměřovacího základu mzdy, zbývající tři procenta a další dvě navíc, čímž splní nutnou podmínku pro vstup do příslušného systému, pak budou posílat do penzijní společnosti, již si sami vyberou. Penzijní společnost je instituce transformována z dnešních penzijních fondů a vzhledem k vysokému potenciálu finančního trhu se již v průběhu roku 2012 jednotlivé penzijní fondy rozhodují, zda vstoupit splnit podmínku navýšení základního kapitálu z 50 na 300 mil. Kč a tím být připraveni na penzijní reformu, prostor se však otevírá i pro nové společnosti.

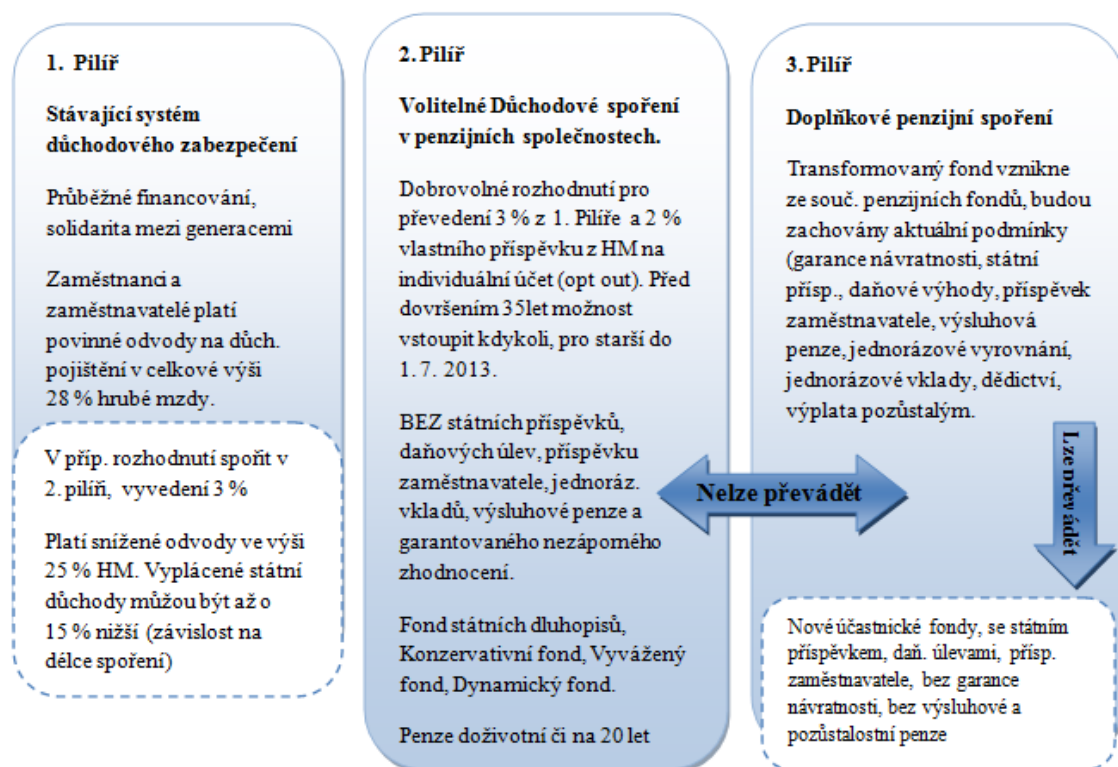
První fáze penzijní reformy začne v prvním pololetí roku 2013, kdy se bude moci každý člověk v produktivním věku rozhodnout, zda se chce do tohoto systému zapojit. 30. 6. 2013 začne standardní fungování systému a zároveň je tento mezník poslední možností volby pro všechny obyvatele ČR. Po 30. 6. 2013 bude vstup do druhého pilíře umožněn jen lidem do 35 let. Jejich případné rozhodnutí pak bude nevratné, do systému již

⁵¹RUSNOK, J. *Poznámky k některým principům sociální politiky* [online]. 14. 1. 2010 [vid. 2012-01-17]. Dostupné z: vize2020.cz/docs/p/vize8-rusnok.pdf

nebude mít možnost nikdo jiný vstoupit a žádný účastník penzijní společnosti z něj nebude moci vystoupit.

Mezi lidmi se však objevují další otázky, zejména v souvislosti s možností výplaty finančních prostředků z druhého pilíře. Lze zvolit buď formu doživotní penze (po smrti příjemci výplata skončí), nebo doživotní penzi s pozůstalostní penzí na tři roky, tzn., že v případě úmrtí příjemce penze je vyplácena pozůstalostní penze ve stejné výši.

Třetí možností je vyplácení formou renty po dobu minimálně 20 let. V tomto případě, pokud by příjemce v průběhu čerpání zemřel, výplata pokračuje po zbytek doby formou pozůstalostní penze ve stejné výši. To jsou způsoby čerpání naspořených prostředků. Zde je třeba napravit pokřivené informace, které se v médiích objevily. Pokud účastník dobrovolného systému zemře v průběhu spořicí fáze - tedy před tím, než začne ze systému čerpat - stávají se naspořené prostředky součástí dědického řízení.

Obrázek 14: Tři pilíře penzijního systému
 Zdroj: Vlastní zpracování dle Penzijní fond.info⁵²

⁵²Penzijní fond.info: Penzijní společnosti [online]. 2011 [vid. 2012-04-17]. Dostupné z: <http://www.penzijnifond.info/>

Některé kroky penzijní reformy již předcházejí samotné spuštění druhého pilíře k 1. lednu roku 2013. Jelikož je bilance hospodaření České republiky záporná, snížení aktiv státního rozpočtu nemůže zůstat bez reakce.

Obrázek 14 poukazuje na fakt, že každý občan odvede na sociálním pojistném 28 % skutečně vydělaných finančních prostředků, konkrétně se jedná o součet sociálního pojistného odvedeného zaměstnavatelem a pojistného sraženého zaměstnanci, ponížený o nemocenské pojištění.

Podobný postup nastává i v případě osoby samostatně výdělečně činné, jež je ze zákona povinna jednou ročně (nejpozději 30. 6. v případě využití daňového poradce, do 31. 3. v opačném případě) podat daňové přiznání, ze kterého se mj. určí výše sociálního pojistného. Penzijní reforma vychází z ponížení sociálního pojistného na 25 %, čímž stát ztratí podstatnou část příjmu, který mu ve výdajích nepochybně chybí. Zbývá 3 % jsou následně lidem vrácena, za podmínky přidání 2 % ze mzdy a vstupu do druhého pilíře. Momentální ztrátu musí stát neprodleně nahradit, možností aktiv jsou daně. V případě spotřebních daní se zásah nedotkne každé osoby - ne každý je kuřák, konzumuje alkohol či využívá vlastní dopravní prostředek závislý na přísunu benzínu či nafty. Stejná situace nastává u daně z nemovitosti, ne každý občan České republiky ji vlastní. Silniční daň se týká pouze OSVČ, zbývá tedy DPH. Zvýšení spodní sazby daně z přidané hodnoty z původních 10 na nových 14 % je již první fází penzijní reformy, úkon je účinný k 1. lednu roku 2012. Poněvadž výpočty udávají nutnost vyššího přísunu finančních prostředků do státní kasy i nadále, další možností je např. sjednocení sazeb DPH z původních 14 % a 20% na 19 % či nejnovější návrh zákonodárců - zvýšení spodní sazby na 17,5 %.

Možnou otázkou občana může být to, že když si začne spořit i do fondů, jak se změní jeho výše důchodu. Zůstanou stejné nároky na invalidní, vdovské a pozůstalostní penze jako u těch pojištěnců, kteří do 2. pilíře nevstoupili. Výše základní výměry starobního důchodu bude stále stejná, tedy ve výši 2 230 Kč.

Kráčena bude jen procentní výměra starobního důchodu, ta se odvozuje z výše výdělků. *„Krácení bude jen za dobu placení do druhého fondového pilíře podle poměru pojistného do druhého pilíře a pojistného na procentní výměru. Při kratší době placení ve druhém*

*pilíři než je celková pojištěná doba v prvním průběžném pilíři úměrně méně. Nebude se například krátit za náhradní doby.*⁵³

Další možnou otázkou k důchodové reformě může být problematika týkající se penzijního připojištění se státním příspěvkem, tedy zda zůstanou zachovány příspěvky. Stávající penzijní připojištění se státním příspěvkem zůstane zachováno. Změní se zákon o penzijním připojištění se státním příspěvkem. K těm větším změnám patří především to, že bude oddělen majetek účastníků od majetku akcionářů.

V neposlední řadě je třeba vysvětlit pojem mezigenerační solidarita. Tato forma solidarity měla být řešena možností převodu částky ve výši 1 % mzdy, tedy vyměřovacího základu, potomků vůči rodičům, kteří jsou ve starobním důchodu. Tento systém pak stimuluje k zodpovědnosti těch, kteří budou moci svým rodičům přispět 1 % částkou ze mzdy. Jedná se o určitý bonus, který budou občané moci svévolně svým rodičům poskytnout.

Někdo může namítnout, že chybí určitý nízkonákladový státní fond. Tato alternativa je ale do budoucna jistě otevřena a důchodový systém lze o státní fond doplnit. Státní fond bude vhodným nástrojem, který kladně ovlivní systém poplatků za správu. Nebylo však rozhodnuto o jeho nutném zřízení hned na začátku reformy (jedná se o nelehký úkol, informační systém v tuto chvíli není připraven a podobnou aplikaci ČSSZ nemá). Prioritní je pro ČSSZ krácení lhůt pro vyřizování žádostí o důchody, reklamace a zlepšení služeb. Dalším důvodem, proč se nízkonákladový státní fond zatím v tuto chvíli nezřizuje, je to, že ve státní správě probíhají 2 projekty přestavby informačních systémů (státní pokladniční systém a Jednotné inkasní místo).

Existuje úvaha, že pokud by Česká správa sociálního zabezpečení vedla osobní účty, mohly by být poplatky za správu pro občana nižší. To je jistě pravda a poplatky účtované penzijními společnostmi by mohly být nižší. Jenže náklady celého 2. pilíře nikoliv. Část nákladů by totiž byla skrytě placena daněmi.

Další problematikou je otázka řešení investiční strategie státních dluhopisů. Zda má smysl, zda nezvyšuje jen státní dluh. Lze z výše uvedené charakteristiky dluhopisových fondů vyvodit to, že investice do státních dluhopisů nejsou nejvhodnější, protože výnosy budou

⁵³*Socialniporadce.mpsv.cz: Ministerstvo práce a sociálních věcí [online]. 1. 12. 2011 [vid. 2012-01-23]. Dostupné z: <http://socialniporadce.mpsv.cz/cs/246>*

nízké. Můj názor je takový, že pro delší investiční horizont by tyto fondy neměly být doporučovány. Na druhou straně existují občané aversní k riziku, kteří upřednostňují vytvořenou garanci od státu před možností vyššího výdělků.

Otázka státního dluhu je ovšem problematičtější. Dluh určuje schodek státního rozpočtu. Ten, kdo státní dluhopisy kupuje, neovlivňuje výši státního dluhu. Česká republika v tuto chvíli nemá, a přesto se v České republice roku 2010 zvýšil dluh schodkem státního rozpočtu o 140 mld. Kč. Kdyby byl někdy v budoucnu rozpočet vyrovnaný, mohou penzijní společnosti nakupovat desítky mld. Kč státních dluhopisů a dluh České republiky se nezvýší.

Je dále nutné zmínit, že není možné, aby investice penzijních společností do státních dluhopisů zatížila občany novými splátkami úroků. Úroky ze státních dluhopisů zaplatí občané vždy. Záleží jen na velikosti státního dluhu (rozhodně ne na tom, od koho si občan půjčí). „*Dalším mýtem je, že se investicí do státních dluhopisů nevytváří kapitál. Když bude v budoucnu Česká republika své dluhy splácet zahraničním držitelům dluhopisů, prostředky se použijí v zahraničí. Naopak, když je bude splácet penzijním společností, použijí se prostředky na výplaty důchodů našim občanům. Rozhodně ale není cílem vysoký podíl státních dluhopisů na investicích ve druhém pilíři, pro klienty to s výjimkou několika posledních let před důchodem není vhodný způsob uložení jejich úspor.*“⁵⁴

K dalším námitkám občanů může patřit argument týkající se nízkých výnosů penzijních fondů a tedy položení otázky, proč vůbec pouštět penzijní fondy do 2. pilíře. Hlavním důvodem, proč penzijní fondy budou moci působit ve druhém pilíři je to, že se za 18 let svého působení na našem trhu vykazoval naprosto bezpečné hospodaření bez jediného vážnějšího zakolísání. Nebyly ohroženy nároky účastníků, i přesto, že se musely penzijní fondy poprat s náročnými podmínkami každoroční garance vložených finančních prostředků.

Dnešní penzijní fondy mají průměrné zhodnocení. Je to především kvůli omezení vyplývající z každoroční garance jen kolem úrovně 3 %. Zhodnocení 3 % rozhodně není

⁵⁴tamtéž

cílem dlouhodobé investice. Dle mého názoru se oddělením majetku penzijní společnosti vytvoří lepší klima pro investování občanů.

Poplatkovou strukturu za správu penzijních fondů stanoví nové zákony. Poplatky se v žádném případě nebudou určovat automaticky dle dnešních nákladů penzijních fondů či investičních společností. Tyto uvedené společnosti mají velmi nízké provozní náklady, ale náklady na distribuci jsou vysoké.

Je nutné vytvářet zcela nový systém, který zadluží stát? Nabízí se totiž vytvoření atraktivnějšího 3. pilíře. Do 3. pilíře, jak bylo výše vysvětleno, platí lidé dobrovolně. Občané musí mít volbu, jak naložit se svými finančními prostředky (mohou přerušit placení, snížit příspěvek, finance předčasně vybrat nebo mít umožněn výběr všech peněžních prostředků jednorázově). Není ale zaručeno, zda budou mít z 3. pilíře dlouhodobou penzi. *„Naproti tomu do druhého pilíře jdou částečně veřejné prostředky důchodového pojištění a stát pak může oprávněně požadovat, aby výplata byla účelová jen na pravidelný důchod. Ve druhém pilíři je také daleko lépe zajištěna pravidelnost plateb - je automatická vždy, když účastník vydělává.“*⁵⁵

Obavy občanů, že přijdou o veškeré naspořené finanční prostředky, jsou zbytečné. Pokud se stane, že účastník zemře v průběhu spoření, všechny peněžní prostředky jdou do dědického řízení. Pokud zemře příjemce doživotní penze, výplata logicky skončí (může se tedy stát, že občan bude mít naspořeno například 500 000 Kč, ale vyplaceno bude jen 150 000 Kč, ale pokud bude žít do 100 let, bude vyplaceno daleko více, než si naspořil).

Tato forma solidarity se může zdát někomu jako nevýhodná. Můžeme si ale zvolit penzi na 20 let. A pak my či naši dědici tyto naspořené prostředky získají.

Tabulka 8 udává přehled o současném stavu a transformace z hlediska 2. a 3. pilíře.

⁵⁵ tamtéž

Tabulka 8: Srovnání současného stavu a transformace z hlediska 2. a 3. pilíře

		Současný stav a transformace od 1. 1. 2013	Nový 3. pilíř	2. pilíř
Produkt	Oficiální název	Penzijní připojištění se státním příspěvkem, od 1. 1. 2013 viz 3. pilíř	Doplňkové penzijní spoření	Důchodové spoření
	Legislativa	Zákon č. 42/1994 Sb., od 1. 1. 2013 zákon č. 427/211 Sb.	Zákon č. 427/211 Sb.	Zákon č. 426/211 Sb.
	Provozovatel	Penzijní fond, od 1. 1. 2013 viz 3. pilíř	Penzijní společnost (buď nově založená či transformovaná z penzijního fondu)	Penzijní společnost (buď nově založená či transformovaná z penzijního fondu)
	Možnost sjednání smluv	Jen do 30. 11. 2012 s datem počátku nejpozději 1. 12. 2012 (převod z jiného fondu do 28. 2. 2012)	Od 1. 1. 2013	Od 1. 1. 2013
	Forma účasti	Dobrovolná účast	Dobrovolná účast	Dobrovolná účast
Účastník	Věk	Starší 18let	Starší 18let	Od 18 do 35 let, nad 35 let vstup pouze do 30. 6. 2013
	Možnost účasti starobního důchodce	Ano	Ano	Ne
Smlouva	Počet smluv	Maximálně jedna platná smlouva	Maximálně jedna platná smlouva	Maximálně jedna platná smlouva
	Smluvní ujednání	Penzijní plán a statut penzijního fondu, od 1. 1. 2013 statut transformovaného fondu	Smlouva a statut účastnického fondu	Smlouva a statut důchodového fondu
	Smluvní povinnost	Ne	Ne	Ano
	Výpovědní doba	2 měsíce	2 měsíce	Není, nelze vypovědět
	Převod smlouvy	Pouze do 28. 2. 2012	Ano	Ano
	Odklad nebo přerušení placení	Ano	Ano	Pouze v případě nemoci, nezaměstnanosti se pojistné neplatí
	Osobní účet veden v měně	Kč	Penzijní jednotky	Důchodové jednotky

Zdroj: Vlastní zpracování dle zákona o penzijním připojištění

Výše uvedená tabulka 8 srovnává produkt, účastníky a smlouvy z hlediska současného stavu a 2. a 3. pilíře. Co se týče samotného produktu, liší se nejen v oficiálním názvu, ale i v legislativě a provozovateli. V současné době je provozovatelem penzijní fond, v obou pilířích už mluvíme o penzijních společnostech. Forma účasti je ve všech případech vždy dobrovolná. Účastník musí být starší 18let a v případě 2. pilíře ve věku nad 35 let lze vstoupit pouze do data 30. 6. 2013. Možnost účasti starobního důchodce je možná pouze v současném stavu a ve 3. pilíři.

Platí vždy to, že občan smí mít maximálně jednu platnou smlouvu. Smluvním ujednáním je v současné době penzijní plán penzijního fondu a od 1. 1. 2013 statut transformovaného fondu. V 3. pilíři to bude smlouva a statut účastnického fondu a v 2. pilíři smlouva a státu

důchodového fondu. V současné době a v případě třetího pilíře není smluvní povinnost a výpovědní doba činí 2 měsíce. V případě 2. pilíře existuje smluvní povinnost a výpovědní doba neexistuje. Odklad nebo přerušení placení lze pouze v případě nemoci či nezaměstnanosti. V současné době je účet veden v Kč, 3. pilíř bude veden v penzijních jednotkách a 2. v důchodových jednotkách

Následující tabulka 9 udává také srovnání, ale z pohledu příspěvků účastníků, zaměstnavatelů a státu a s nimi související daňové výhody a úlevy.

Tabulka 9: Srovnání současného stavu a transformace z hlediska 2. a 3. pilíře (2. část)

		Současný stav a transformace od 1. 1. 2013	Nový 3. pilíř	2. pilíř
Příspěvky	Účastník	Libovolná výše, min. 100 Kč	Libovolná výše, min. 100 Kč	Účastník 2 % z hrubé mzdy
	Zaměstnavatel	Libovolná výše	Libovolná výše	Ne
	Stát	Ano, od 100 Kč činí státní příspěvek 50 - 150 Kč	Ano, od 300 Kč příspěvku účastníka státní příspěvek 90 - 230 Kč	Přesměrování 3 % z odvodu na sociální pojištění
Daňové výhody	Zaměstnanec - vlastní příspěvek	Roční příspěvek nad 6 000 Kč snižuje daňový základ, max. 12 000 Kč. Optimální výše příspěvku 18 000 Kč	Roční příspěvek nad 12 000 Kč snižuje daňový základ, max. 12 000 Kč. Daňově optimální výše je 24 000 Kč	Ne
	Zaměstnanec - příspěvek zaměstnavatele	Příspěvek zaměstnavatele je na straně zaměstnance osvobozen od platby daně z příjmu a platby na sociální a zdravotní poj do výše 24 000 Kč	Příspěvek zaměstnavatele je na straně zaměstnance osvobozen od platby daně z příjmu a platby na sociální a zdrav. Poj. Do roční výše 24 000 Kč	Nelze
	Zaměstnavatel - příspěvek zaměstnavatele	Daňově uznatelný v jakékoli výši, pokud je přispívání zaneseno v nějakém dokumentu zaměstnavatele. Osvobozeno od platby na sociální a zdravotní poj. Do roční výše 24 000 Kč	Daňově uznatelný v jakékoli výši, pokud je přispívání zaneseno v nějakém dokumentu zaměstnavatele. Osvobozeno od platby na sociální a zdravotní poj. Do roční výše 24 000 Kč	Nelze

Zdroj: Vlastní zpracování dle zákona o penzijním připojištění

V tabulce 9 je patrné, že druhý pilíř je zcela odlišný třetího a jemu podobného současného stavu. Zatímco ve třetím pilíři se rýsuje myšlenka motivace k vyššímu státnímu příspěvku i vyšší odečitatelné položky od základu daně z příjmu za vyšší příspěvek účastníka, druhý

pilíř žádné podobné výhody nenabízí, je zaměřen pouze na konstantně dané výše přesměrování % z odvodu na sociální pojištění a % z hrubé mzdy účastníka. Přehled srovnání doplňuje tabulka 10, konkrétně se zaměřuje na dávky a fondy.

Tabulka 10: Srovnání současného stavu a transformace z hlediska 2. a 3. pilíře (3. část)

		Současný stav a transformace od 1. 1. 2013	Nový 3. pilíř	2. pilíř
Dávky	Starobní důchod	Ano, věk nejméně 60 let a 60 měsíců pojištěné doby. Penze doživotní nebo jednorázové vyrovnání - vyplácí penzijní fond. Penze na dobu určitou nelze	Ano, věk nejméně 60 let a 60 měs. Spořicí doby. Doživotní penzi a penzi na sjednanou dobu se sjednanou výší vyplácí životní pojišťovna. Penzi na dobu určitou vyplácí penzijní společnost	Ano, věk dle státního důchodového systému. Doživotní důchod, důchod s pozůstalostním důchodem na 3 roky a důchod na dobu 20 let vyplácí životní pojišťovna
	Invalidní důchod	Ano nebo jednorázové vyrovnání	Invalidní penze na určenou dobu	Úhrada 60 % prostředků státu na invalidní penzi (zbytek zůstává na starobní penzi)
	Výsluhová penze	Ano nebo jednorázové vyrovnání	Ne	Ne
	Smrt účastníka	Pozůstalostní penze, odbytné	Jednorázové vyrovnání nebo odbytné	Pozůstalostní důchod na 3 roky, sirotčí důchod na 5 let, převod na penzijní účet dědice, dědictví
	Odbytné	Ano, účastník po 12 měsících, při úmrtí bez ohledu na trvání smlouvy	Ano, účastník po 24 měsících, při úmrtí bez ohledu na dobu trvání smlouvy	Nelze
Fondy	Typy fondů	Žádné	Účastnické	Důchodové
	Povinné investiční strategie	Žádné	Konzervativní, další fondy dle rozhodnutí penzijní společnosti	4 strategie: Státní dluhopisy, Konzervativní, Vyvážený a Dynamický
	Oceňování aktiv	Měsíčně pro účely účetnictví	Nejméně jednou týdně ocenění cen jednotek	Nejméně jednou týdně ocenění cen jednotek
	Podíl na zisku	Připsání podílu na zisku jednou ročně	Ne, zhodnocení/ztráta promítnuto již v ceně jednotky	Ne, zhodnocení/ztráta promítnuto již v ceně jednotky

Zdroj: Vlastní zpracování dle zákona o penzijním připojištění

Tabulka 10 ukazuje, že z hlediska dávek je třeba upozornit na rozdíl ve lhůtě, po které lze čerpat odbytné za současného stavu a ve třetím pilíři a nemožnost této volby využít v případě druhého pilíře. Určité uměny zasáhnou i invalidní a starobní penze, výsluhová bude v obou případech zrušena. V případě fondů půjde o nutnou úpravu směrem k transparentnosti (sledování podílu na zisku) a flexibility (volba několika strategií dle rizikového profilu).

7. Potenciál společnosti OVB Allfinanz, a.s.

I když je do budoucna počítáno s postupným omezením vstupu finančních zprostředkovatelů na trh, stále je důležitou otázkou v obchodní sféře, kterou i důchodová reforma zčásti bezesporu je, potenciál zprostředkovatele, v této diplomové práci konkrétně společnosti OVB Allfinanz, a.s. Hlavním tématem je využití druhého či třetí pilíře a v jakém poměru tak má být učiněno. Za potenciál zprostředkovatele je tedy brána celková výše získané provize za sjednání jednotlivých produktů a obsazenost kompletního finančního trhu.

Tabulka 11 srovnává násobek průměrné mzdy k výši starobního důchodu v letech 2003-2007. Průměrná hrubá mzda činila v roce 2006 20 211 Kč měsíčně.⁵⁶

Tabulka 11: Poměr důchodu k výši průměrné mzdy

Násobek průměrné mzdy	Starobní důchod přiznaný v roce				
	2003	2004	2005	2006	2007
0,7	55,6	53,6	55,4	55,7	55,2
1	44,3	42,9	44,2	44,4	44
1,5	32,1	31,2	32,2	32,3	32
2	25,6	24,9	25,6	25,7	25,5
2,5	21,7	21,1	21,7	21,8	21,6
3	19,1	18,6	19,1	19,1	19

Zdroj: Vlastní zpracování dle Ministerstva práce a sociálních věcí⁵⁷

Z tabulky 11 je patrné, že český PAYG systém je mimořádně redistributivní (solidární). Čím vyšší je hrubá mzda obyvatele České republiky, tím nižší je hodnota přiznaného starobního důchodu. Jako příklad vezmeme rok 2006. Zatímco jednotlivci s 0,7 násobkem hrubé mzdy měli nárok na 55,7 % důchodu, Češi s dvojnásobným průměrným příjmem pouze na 25,7 %, tedy na 10 388 Kč.

Daný výsledek dokazuje, že zde vzniká problematika se zachováním životního standardu, neboť před odchodem do důchodu byl člověk s dvojnásobnou průměrnou mzdou zvyklý

⁵⁶ Český statistický úřad: *Průměrná nominální mzda za rok 2006* [online]. 2007 [vid. 2012-04-17]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/csu.nsf/informace/cpmz03070707.doc>

⁵⁷ Ministerstvo práce a sociálních věcí: *Pojistněmatematická zpráva o sociálním pojištění 2008* [online]. 2008 [vid. 2012-04-17]. Dostupné z: www.mpsv.cz/files/clanky/5886/zprava_2008_cz.pdf

na 40 422 Kč hrubého, podle čehož si i upravil pravidelné měsíční výdaje. Navíc při proložení křivky se v letech jedná o klesající trend, jelikož jednotlivec s průměrným příjmem dosáhl v roce 2003 na 44,3 %, ale v roce 2007 jen na 44 % příjmu v důchodu.

Předpoklad v roce 2050 pak tedy směřuje až k hranici 30 %, což je neudržitelný proces snižování životní úrovně. Daný fakt zobrazuje i tabulka 12.

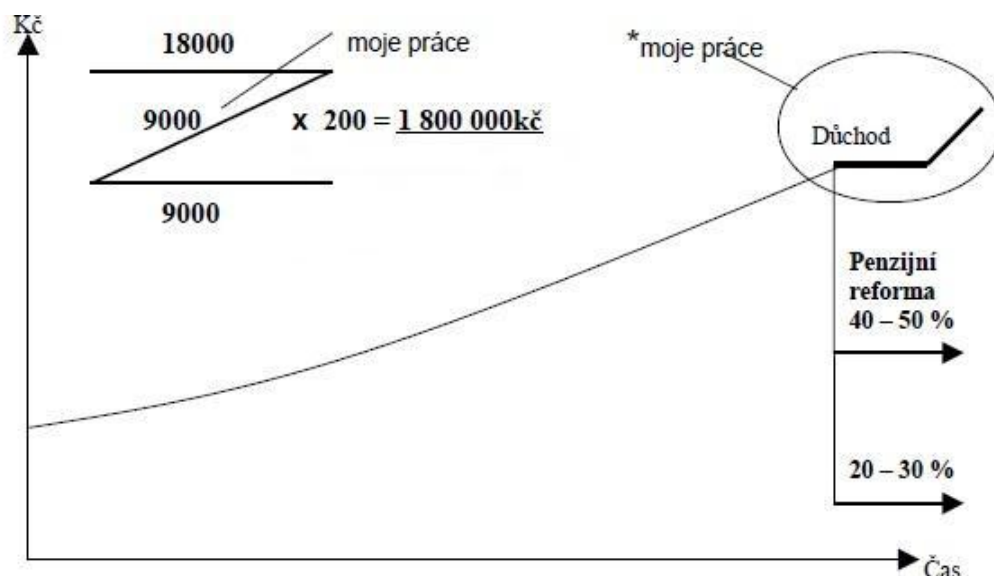
Tabulka 12: Průměrný důchod a průměrná mzda v letech 2003-2010

Rok	Průměrný důchod v Kč	Průměrná mzda v Kč		Relace průměrného důchodu k průměrné mzdě v %	
		hrubá	čistá	hrubé	čisté
2003	7 071	16 769	12 807	42,2	55,2
2004	7 256	17 882	13 601	40,6	53,3
2005	7 728	18 809	14 252	41,1	54,2
2006	8 173	20 050	15 506	40,8	52,7
2007	8 736	21 527	16 509	40,6	52,9
2008	9 347	23 280	17 714	40,2	52,8
2009	10 027	24 091	18 665	41,6	53,7
2010	10 093	24 526	18 962	41,2	53,2

Zdroj: Vlastní zpracování dle Ministerstva práce a sociálních věcí⁵⁸

K tabulce 12 je nejprve nutné podotknout, že průměrná čistá mzda je průměrná hrubá mzda snižená o této mzdě odpovídající daň z příjmu a pojistné zdravotního a sociálního zabezpečení. Dále lze z tabulky 12 vyčíst (podobně jako z tabulky 11), že relace průměrného důchodu k průměrné mzdě se v čase snižuje, a to jak v případě hrubé, tak samozřejmě i čisté mzdy.

⁵⁸ Ministerstvo práce a sociálních věcí: ZÁKLADNÍ UKAZATELE Z OBLASTI PRÁCE A SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ V ČESKÉ REPUBLICE [online]. 2010 [vid. 2011-12-17]. Dostupné z: http://www.mpsv.cz/files/clanky/11644/brozura_CZ_05.pdf

Obrázek 15: Motivace pro spoření na důchod
Zdroj: Interní materiál OVB Allfinanz, a.s.

Obrázek 15 zachycující graf vývoje příjmu jednotlivce v čase zapříčiněného zejména vlivem inflace zaznamenává prudký propad v určitém bodě - při odchodu do důchodu. Vycházíme-li z údajů zaznamenaných v tabulce 12, je patrné, že v roce 2010 činil poměr výše důchodu a čisté mzdy přibližně 50 %. Předpokládáme-li i občany s vyšším než průměrným příjmem (v případě podprůměrné mzdy je rozdíl zanedbatelný) a promítneme-li do daného obrázku i klesající trend, dá se v roce 2030 očekávat hodnota důchodu 20-30 % vůči výši příjmu jednotlivce. Důsledkem penzijní reformy má být růst k 40-50 %, v žádném případě se nejedná o dorovnání příjmu do 100 %. Samotné vyrovnání životního standardu v důchodovém věku bude zabezpečovat třetí pilíř penzijního systému, tedy formy dobrovolného spoření.

Potenciál zprostředkovatelských společností, mezi které patří i společnost OVB Allfinanz, a.s., lze tedy nalézt jak ve druhém, tak ve třetím pilíři, a to z několika úhlů pohledu. Provize za zprostředkování produktu druhého pilíře, tedy vložení finančních prostředků do penzijních společností, bude shora omezena, přesto na finančním trhu vznikají nové a nové společnosti, které čekají na příležitost.

Jde zejména o skutečnost, že osoby starší 35 let budou mít pouhých 6 měsíců na rozhodnutí, zda do daného pilíře vstoupit, což představuje nekonečnou vlnu obchodních schůzek, kde budou příslušní občané s podmínkami penzijních společností seznámeni.

Nepůjde tedy o boom podobný penzijní reformě na Slovensku, kde tamní statistiky hovoří o desetinásobném příjmu nejen každého aktivního spolupracovníka OVB, v případě České republiky půjde spíše o možnou kvantitu.

Nulové omezení jako doposud prozatím platí pro produkty, které je možné zařadit do třetího pilíře. Možnosti a rozdíly jsou zobrazeny v produktech stavebního spoření, životního pojištění, investic a penzijního připojištění.

7.1 Potenciál zprostředkovatele ve stavebním spoření

Efektivita stavebního spoření v čase prudce klesá, daný produkt je spíše záležitostí střednědobého horizontu. Vývoj hodnoty stavebního spoření ukazuje tabulka 13.

Tabulka 13: Vývoj hodnoty stavebního spoření

Rok	Vložené úložky + úrok v Kč	Státní podpora + úrok v Kč	Úrok ze státní podpory v Kč	Celkem v Kč
1	20 064	2 040	40	22 104
2	40 529	4 121	121	44 650
3	61 403	6 243	243	67 646
4	82 695	8 408	408	91 103
5	104 413	10 616	616	115 029
6	126 565	12 869	869	139 433
7	149 160	15 166	1 166	164 326
8	172 207	17 509	1 509	189 716
9	195 715	19 899	1 899	215 614
10	219 693	22 337	2 337	242 031
11	244 151	24 824	2 824	268 975
12	269 098	27 361	3 361	296 458
13	294 543	29 948	3 948	324 491
14	320 498	32 587	4 587	353 085
15	346 972	35 279	5 279	382 250
16	373 975	38 024	6 024	411 999
17	401 518	40 825	6 825	442 343
18	429 613	43 681	7 681	473 294
19	458 269	46 595	8 595	504 863
20	487 498	49 567	9 567	537 064

Zdroj: Vlastní zpracování dle interních materiálů OVB Allfinanz, a.s.

Tabulka 13 zachycuje vývoj hodnoty stavebního spoření ve spořicímu tarifu Invest standard od Českomoravské stavební spořitelny, a.s., volba tedy ukazuje nejvyužívanější tarif stavební spořitelny s nejvyšším podílem na finančním trhu a garantovaným zhodnocením

2 % ročně. Rozdíly mezi stavebními spořitelny nejsou velké, z celkových 5 spolupracuje společnost OVB Allfinanz, a.s. kromě Českomoravské stavební spořitelny, a.s. (jediný externí partner dané spořitelny) ještě s Wüstenrot stavební spořitelnou, a.s. a Raiffeisen stavební spořitelnou a.s.

Pro maximální názornost je zvolena roční úložka 20 000 Kč, tedy střadatel s nejvyšším možným státním příspěvkem – 2 000 Kč ročně. Propočet se opírá o detaily, skrývá v sobě roční poplatek 330 Kč za vedení účtu stavebního spoření.

V prvním roce činí roční úložka účastníka stavebního spoření přesně 20 000 Kč, hodnota jeho účtu je 22 104 Kč. Jedná se tedy o roční efektivní zhodnocení $22\,104/20\,000$, tedy 10,52 %. Šestý rok je zvláště oddělen, jedná se totiž o hranici vázací lhůty. Po tomto roce má klient nárok na výběr finančních prostředků se státním příspěvkem, který byl do té doby připisován na účet stavebního spoření pouze ve formě zálohy. V daném roce již má účastník za sebou 6 ročních úložek, tj. 120 000 Kč celkem. K výběru má k dispozici 139 433 Kč, efektivní zhodnocení $139\,433/120\,000$ tak kleslo na 16,19 % za šest let, tedy 2,53 % ročně. Následuje stejný klesající trend, jehož důkazem je dvacátý rok spoření. Celková úložka 400 000 Kč, hodnota účtu 537 064 Kč, efektivní zhodnocení 1,48 % ročně.

Z pohledu klienta nelze o kvalitách stavebního spoření zaměřeném na důchod přesvědčit, v případě provize je situace obdobná. Znamená to, že ani zprostředkovatel není motivován daný produkt uzavírat. V příkladu z tabulky 13 postačí pro nastavení stavebního spoření cílová částka 600 000 Kč, což při odměně 4 BJ za 100 000 Kč cílové částky představuje provizi 1 800 Kč na pozici reprezentanta 2. stupně či např. 3 300 Kč za vlastní obchod oblastního vedoucího. Jediným přínosem tak zůstává sloučení střednědobého horizontu se zajištěním na důchod v situaci, kdy poplatky v jiných produktech nepokryjí efektivitu stavebního spoření, tj. jedná se o klienty starší 55let v době sjednání.

7.2 Potenciál zprostředkovatele v životním pojištění

Jiný případ oproti stavebnímu spoření nastává v případě životního pojištění. Z pohledu klienta je rozdíl, zda zvolí kapitálové či investiční životní pojištění, oba typy mají zcela odlišnou konstrukci.

Zatímco kapitálové životní pojištění v sobě zahrnuje technickou úrokovou míru – tedy maximální garantované zhodnocení, maximálně však 2,5 % – a nepovinný podíl na zisku, investiční životní pojištění se výnosností podobá investicím, jelikož neobsahuje ani jeden z předešlých parametrů. Výnos investičního životního pojištění tedy ovlivňuje strategie. Nastavení produktů znamená, že v případě kapitálového životního pojištění leží odpovědnost na pojišťovně, avšak u investičního životního pojištění bere volbou strategie riziko nízkého či dokonce záporného výnosu (tedy ztráty) klient sám na sebe.

Rozmanitost daného produktu je vysoká i vzhledem k počtu s OVB Allfinanz, a.s. spolupracujících pojišťoven a jejich produktů. Mezi hlavní partnery v oblasti životního pojištění patří Allianz pojišťovna, a.s., Česká pojišťovna, a.s., Generali pojišťovna, a.s., Kooperativa pojišťovna, a.s. Vienna insurance group, Uniqa pojišťovna, a.s. či např. ING pojišťovna, a.s. Tabulka 14 a tabulka 15 ukazují srovnání 2 produktů od Generali pojišťovny, a.s. – kapitálového životního pojištění Life a investičního životního pojištění Future. Pro příklad byl zvolen klient muž, ve věku 30 let, předpokladem je odchod do důchodu ve věku 65 let. Pro názornost není zahrnuto doplňkové úrazové ani nemocenské pojištění, pojištění pro případ smrti je na minimu – pojistné částce 2 000 Kč.

Tabulka 14: Vývoj životního pojištění Life

Rok	Kumulované pojistné	Daňově uznatelné pojistné	Kapitálová hodnota	Pojistné plnění v případě smrti
1	12 000	12 000	10 460	12 460
2	24 000	12 000	20 550	22 550
3	36 000	12 000	31 095	33 095
4	48 000	12 000	42 114	44 114
5	60 000	12 000	53 622	55 622
6	72 000	12 000	65 637	67 637
7	84 000	12 000	78 179	80 179
8	96 000	12 000	91 267	93 267
9	108 000	12 000	104 920	106 920
10	120 000	12 000	119 161	121 161
11	132 000	12 000	134 011	136 011
12	144 000	12 000	149 494	151 494
13	156 000	12 000	165 633	167 633
14	168 000	12 000	182 453	184 453
15	180 000	12 000	199 980	201 980
16	192 000	12 000	218 241	220 241
17	204 000	12 000	237 265	239 265
18	216 000	12 000	257 080	259 080
19	228 000	12 000	277 717	279 717
20	240 000	12 000	299 207	301 207
21	252 000	12 000	321 585	323 585
22	264 000	12 000	344 883	346 883
23	276 000	12 000	369 138	371 138
24	288 000	12 000	394 387	396 387
25	300 000	12 000	420 670	422 670
26	312 000	12 000	448 026	450 026
27	324 000	12 000	476 497	478 497
28	336 000	12 000	506 129	508 129
29	348 000	12 000	536 964	538 964
30	360 000	12 000	569 051	571 051
31	372 000	12 000	603 047	605 047
32	384 000	12 000	638 399	640 399
33	396 000	12 000	675 160	677 160
34	408 000	12 000	713 387	715 387
35	420 000	12 000	753 138	755 138

Zdroj: Vlastní zpracování dle interních materiálů OVB Allfinanz, a.s.

Tabulka 15: Vývoj životního pojištění Future

Rok	Kumulované pojistné	Daňově uznatelné pojistné	Hodnota investice	Pojistné plnění v případě smrti
1	12 000	12 000	10 573	10 573
2	24 000	12 000	20 969	20 969
3	36 000	12 000	32 013	32 013
4	48 000	12 000	43 741	43 741
5	60 000	12 000	56 196	56 196
6	72 000	12 000	69 420	69 420
7	84 000	12 000	83 460	83 460
8	96 000	12 000	98 364	98 364
9	108 000	12 000	114 183	114 183
10	120 000	12 000	130 973	130 973
11	132 000	12 000	148 791	148 791
12	144 000	12 000	167 698	167 698
13	156 000	12 000	187 759	187 759
14	168 000	12 000	209 045	209 045
15	180 000	12 000	231 626	231 626
16	192 000	12 000	255 582	255 582
17	204 000	12 000	280 995	280 995
18	216 000	12 000	307 951	307 951
19	228 000	12 000	336 543	336 543
20	240 000	12 000	366 868	366 868
21	252 000	12 000	399 031	399 031
22	264 000	12 000	433 142	433 142
23	276 000	12 000	469 316	469 316
24	288 000	12 000	507 678	507 678
25	300 000	12 000	548 359	548 359
26	312 000	12 000	591 498	591 498
27	324 000	12 000	637 241	637 241
28	336 000	12 000	685 745	685 745
29	348 000	12 000	737 176	737 176
30	360 000	12 000	791 708	791 708
31	372 000	12 000	849 527	849 527
32	384 000	12 000	910 831	910 831
33	396 000	12 000	975 828	975 828
34	408 000	12 000	1 044 740	1 044 740
35	420 000	12 000	1 117 802	1 117 802

Zdroj: Vlastní zpracování dle interních materiálů OVB Allfinanz, a.s.

V obou případech je zvoleno měsíční pojistné 1 000 Kč, v tabulce 14 a 15 lze daný fakt odvodit z údaje 12 000 Kč ročně v prvním sloupci. Daná částka umožňuje maximální daňové úlevy ve výši 12 000 Kč ročně ve formě odečitatelné položky od základu daně, k této hodnotě je tak klient nejvíce motivován, i když je nutné individuálně spočítat, jakou konečnou částku v důchodu může potřebovat. K tomu pomáhá předpokládané zhodnocení. V případě produktu Life je kalkulováno s celkovým zhodnocením 4 % ročně, tj. 2,4 % technické úrokové míry a 1,6% je předpokládaný podíl na zisku. U produktu Future se předpokládá Balancovaná strategie se středním rizikem a tím i odpovídající zhodnocení 6 % ročně. Příslušná odchylka znamená na 35letém horizontu rozdíl přibližně 360 000 Kč.

Daný příklad dokazuje, že na dlouholetém horizontu bývá investiční životní pojištění více využíváno, podíl na zisku je nejistý (jak ukázal zejména rok 2008) a vzhledem k průměrné hodnotě inflace ve výši 3% jsou klienti ochotni podstupovat určité riziko.

Z hlediska zprostředkovatele je třeba podotknout, že provize za kapitálové i investiční životní pojištění je shodná, proto záleží na klientovi, jaký typ produktu zvolí. V daném příkladě je reprezentantu 2. stupně vyplacena odměna 6 500 Kč, např. oblastnímu vedoucímu v případě vlastního obchodu 12 000 Kč. Zde je provize vyplacena zálohově, doba ručení činí 2 roky. Vzhledem k průměru doby trvání smluv životního pojištění mezi 5 a 6 lety se zprostředkovatel vrácení provize neobává, spíše je motivován následnou doživotní provizí Bepro, která je vyplácena od pozice oblastního vedoucího, a to i za již dříve sjednané smlouvy před dosažením dané pozice. Potenciál zprostředkovatele je tedy více než jasný, je třeba se tedy zaměřit na cílové klienty a neopomenout ani jeden z 2 typů produktů – kapitálové a investiční životní pojištění.

Na dané možnosti bylo poukázáno z pohledu plateb samotného klienta pojištění, avšak vysoký potenciál se objevuje i u příspěvku zaměstnavatele, který je k placení životního pojištění svým zaměstnancům motivován hned 3 způsoby:

- ze zaplaceného pojistného neodvádí sociální pojistné ani zdravotní pojištění,
- o zaplacené pojistné se sníží daňový základ,
- další benefity spojené s určitou výší celkového ročního pojistného.

Zaměstnavatel není povinen odvádět sociální pojistné a zdravotní pojištění z příspěvku v maximální výši 24 000 Kč ročně, tj. 2 000 Kč měsíčně, do životního pojištění svému zaměstnanci. V případě porovnání s výplatou hrubé mzdy tak zaměstnavatel ušetří 25 % na sociálním a 9 % na zdravotním pojištění, tzn. 34 % celkem. V případě maximálního využití příslušné výhody se jedná o 34 % z 2 000 Kč, tedy 680 Kč měsíčně na 1 zaměstnance. Pokud pro příklad předpokládáme malou firmu s.r.o. se 7 zaměstnanci, jde o úsporu 4 760 Kč měsíčně, tj. 57 120 Kč ročně.

Navíc si o zaplacené pojistné může zaměstnavatel snížit daňový základ, celkem ho tedy v příkladu výše dokáže snížit o 168 000 Kč ročně, jelikož přispívá 24 000 Kč ročně

7 zaměstnancům. Sazba daně z příjmu právnických osob je pro rok 2012 stanovena ve výši 19 %, další úspora tak v tomto bodě činí 31 920 Kč.

I pojišťovny vidí v příspěvcích zaměstnavatele velký potenciál, proto jsou ochotny zaměstnavatelům nemalé benefity. Kromě slev na cestovním pojištění, úrazovém pojištění apod. jsou při určité výši celkového ročního pojistného u všech smluv zaměstnanců ochotné vrátit až 13 % zpět, v příkladu výše to činí 21 840 Kč.

Za všechny 3 benefity zaměstnavatel ušetří 110 880 Kč ročně a vzhledem k nízké finanční gramotnosti v dané oblasti se zde v třetím pilíři objevuje téměř nekonečný potenciál, i když je třeba přihlédnout k problematice snížení důchodu v prvním pilíři, rozhodne-li se zaměstnavatel dosáhnout benefity v prvním bodě snížením hrubé mzdy zaměstnanců. Pak je nutné porovnat výši vypláceného důchodu do dožití s výnosem na životním pojištění Future, jak ukazuje tabulka 16.

Tabulka 16: Vývoj životního pojištění Future s příspěvkem zaměstnavatele

Rok	Kumulované pojistné	Daňově uznatelné pojistné	Hodnota investice	Pojistné plnění v případě smrti
1	36 000	12 000	32 460	32 460
2	72 000	12 000	64 433	64 433
3	108 000	12 000	98 393	98 393
4	144 000	12 000	134 460	134 460
5	180 000	12 000	172 758	172 758
6	216 000	12 000	213 421	213 421
7	252 000	12 000	256 590	256 590
8	288 000	12 000	302 413	302 413
9	324 000	12 000	351 050	351 050
10	360 000	12 000	402 668	402 668
11	396 000	12 000	457 446	457 446
12	432 000	12 000	515 571	515 571
13	468 000	12 000	577 245	577 245
14	504 000	12 000	642 678	642 678
15	540 000	12 000	712 096	712 096
16	576 000	12 000	785 736	785 736
17	612 000	12 000	863 853	863 853
18	648 000	12 000	946 712	946 712
19	684 000	12 000	1 034 599	1 034 599
20	720 000	12 000	1 127 813	1 127 813
21	756 000	12 000	1 226 674	1 226 674
22	792 000	12 000	1 331 520	1 331 520
23	828 000	12 000	1 442 709	1 442 709
24	864 000	12 000	1 560 621	1 560 621
25	900 000	12 000	1 685 658	1 685 658
26	936 000	12 000	1 818 248	1 818 248
27	972 000	12 000	1 958 843	1 958 843
28	1 008 000	12 000	2 107 922	2 107 922
29	1 044 000	12 000	2 265 994	2 265 994
30	1 080 000	12 000	2 433 598	2 433 598
31	1 116 000	12 000	2 611 304	2 611 304
32	1 152 000	12 000	2 799 719	2 799 719
33	1 188 000	12 000	2 999 484	2 999 484
34	1 224 000	12 000	3 211 280	3 211 280
35	1 260 000	12 000	3 435 828	3 435 828

Zdroj: Vlastní zpracování dle interních materiálů OVB Allfinanz, a.s.

V případě zachování parametrů, jejichž výsledkem je i tabulka 16 je předpokládaný rozdíl ve výnosu přibližně 2,2 milionu Kč. Výnos je však třeba zdanit 15 % jako příjem fyzických osob.

I za příspěvek zaměstnavatele však zprostředkovateli náleží provize, a to ve stejné poměrné výši k měsíčnímu pojistnému u parametrů zvoleného příkladu.

7.3 Potenciál zprostředkovatele v investicích

Zatímco v případě životního pojištění je třeba výnos zdanit jako příjem fyzických osob, u investic takové omezení neplatí. Kromě dané výhody je klient motivován vyšší

flexibilitou v případě změn výše investice a transparentními poplatky. Výše vstupního poplatku má podstatný vliv na provizi zprostředkovatele. Zvolíme-li pro porovnání stejnou úložku a stejnou dobu investice jako u životního pojištění, činí vstupní poplatek u Vyváženého fondu fondů společnosti ČP Invest, a.s. 8 235 Kč. Daný poplatek je možné uhradit společně s prvním vkladem či může být splacen z prvních vkladů. Druhá možnost byla zvolena pro větší přesnost porovnání. Vývoj hodnoty investice ukazuje tabulka 17.

Tabulka 17: Vývoj hodnoty investice ČP Invest

Rok	Vložené prostředky	Výnos	Hodnota investice	Skutečný výnos
0	0			0
1	14 760	443	14 965	443
2	29 520	1 335	30 384	1 335
3	44 280	2 689	46 273	2 689
4	59 040	4 520	62 645	4 520
5	73 800	6 842	79 515	6 842
6	88 560	9 670	96 899	9 670
7	103 320	13 020	114 811	13 020
8	118 080	16 907	133 267	16 907
9	132 840	21 348	152 285	21 348
10	147 600	26 359	171 882	26 359
11	162 360	31 959	192 075	31 959
12	177 120	38 164	212 881	38 164
13	191 880	44 993	234 321	44 993
14	206 640	52 465	256 413	52 465
15	221 400	60 600	279 176	60 600
16	236 160	69 419	302 632	69 419
17	250 920	78 940	326 802	78 940
18	265 680	89 187	351 707	89 187
19	280 440	100 181	377 369	100 181
20	295 200	111 945	403 811	111 945
21	309 960	124 502	431 058	124 502
22	324 720	137 877	459 134	137 877
23	339 480	152 094	488 064	152 094
24	354 240	167 178	517 873	167 178
25	369 000	183 157	548 590	183 157
26	383 760	200 058	580 240	200 058
27	398 520	217 908	612 853	217 908
28	413 280	236 736	646 459	236 736
29	428 040	256 573	681 086	256 573
30	442 800	277 448	716 766	277 448
31	457 560	299 394	753 532	299 394
32	472 320	322 443	791 416	322 443
33	487 080	346 628	830 453	346 628
34	501 840	371 984	870 676	371 984
35	516 600	398 547	912 123	398 547

Zdroj: Vlastní zpracování dle interních materiálů OVB Allfinanz, a.s.

Při srovnání životního a investic je předpokládán výnos v případě životního pojištění vyšší, navíc u investic není příspěvek zaměstnavatele možný. Jelikož i provize činí méně než u životního pojištění, na pozici reprezentanta 2. stupně činí provize 2 500 Kč, u oblastního vedoucího 4 500 Kč. Potenciál zprostředkovatele je tedy spíše doplňkový

k ostatním produktům, např. nad rámec měsíčního pojistného 1 000 Kč v životním pojištění, kde již nepomáhají daňové úlevy. Výhodou je nemožnost storna provize po zaplacení vstupního poplatku.

7.4 Potenciál zprostředkovatele v penzijním připojištění

V případě využití transformovaných penzijních společností je provize zprostředkovatele omezena na výši 875 Kč, a to na celou společnost. Pozice reprezentanta 2. stupně má nárok na 30 % celkové provize, tj. 262,50 Kč, oblastní vedoucí 55 %, tedy 481,25 Kč. Z hlediska zprostředkovatele nečiní druhý pilíř závratný potenciál, výhodou tak bude pouze aktivní vyhledávání zprostředkovatelů ze strany klientů, tj. bezpracné obchodní příležitosti.

Přesto se vyšší potenciál skrývá v dobrovolném doplnění třetím pilířem, kde provize není omezena. I zde platí možnost příspěvku zaměstnavatele se všemi náležitostmi kromě benefitů navíc, tedy zproštění odvodů na sociálním i zdravotním pojištění a využití daňových úlev ve formě odpočitatelné položky. Výše provize je závislá na věku účastníka penzijního připojištění, v příkladu srovnatelném s životním pojištěním činí 1 500 Kč na pozici reprezentanta 2. stupně a 2 750 Kč u oblastního vedoucího. Doba trvání ručení provizí je rovněž 2 roky.

Tabulka 18: Vývoj hodnoty penzijního připojištění Allianz penzijního fondu, a.s.

Rok	Vložené prostředky	Výnos	Hodnota investice	Skutečný výnos
0	0			0
1	14 760	443	14 965	443
2	29 520	1 335	30 384	1 335
3	44 280	2 689	46 273	2 689
4	59 040	4 520	62 645	4 520
5	73 800	6 842	79 515	6 842
6	88 560	9 670	96 899	9 670
7	103 320	13 020	114 811	13 020
8	118 080	16 907	133 267	16 907
9	132 840	21 348	152 285	21 348
10	147 600	26 359	171 882	26 359
11	162 360	31 959	192 075	31 959
12	177 120	38 164	212 881	38 164
13	191 880	44 993	234 321	44 993
14	206 640	52 465	256 413	52 465
15	221 400	60 600	279 176	60 600
16	236 160	69 419	302 632	69 419
17	250 920	78 940	326 802	78 940
18	265 680	89 187	351 707	89 187
19	280 440	100 181	377 369	100 181
20	295 200	111 945	403 811	111 945
21	309 960	124 502	431 058	124 502
22	324 720	137 877	459 134	137 877
23	339 480	152 094	488 064	152 094
24	354 240	167 178	517 873	167 178
25	369 000	183 157	548 590	183 157
26	383 760	200 058	580 240	200 058
27	398 520	217 908	612 853	217 908
28	413 280	236 736	646 459	236 736
29	428 040	256 573	681 086	256 573
30	442 800	277 448	716 766	277 448
31	457 560	299 394	753 532	299 394
32	472 320	322 443	791 416	322 443
33	487 080	346 628	830 453	346 628
34	501 840	371 984	870 676	371 984
35	516 600	398 547	912 123	398 547

Zdroj: Vlastní zpracování dle interních materiálů OVB Allfinanz, a.s.

Přesto, že výše konečné hodnoty je v případě penzijního připojištění v porovnání s životním pojištěním a investicemi i díky přepokládanému reálnému výnosu 3 % ročně nižší, hodí se daný produkt pro konzervativnější typy klientů. Výhodou a obchodním argumentem je státní příspěvek (u daného příkladu v kalkulaci započítán již dle novely zákona o penzijním připojištění v maximální výši 230 Kč za 1 000 Kč příspěvku účastníka), garance nezáporného zhodnocení a tím i snížení rizika. Navíc je zde i možnost daňových úlev, maximálních v případě příspěvku účastníka ve výši 2 000 Kč měsíčně.

Penzijní připojištění se svou konstrukcí hodí spíše pro konzervativnější klienty, kde ochrana před vlivem inflace není zaručena. Jelikož je však daný produkt poplatkově

přijatelnější než životní pojištění, využívá se pro klienty starší 50let, podobně jako stavební spoření (55 let) a ani v této oblasti není třeba potenciál zprostředkovatele opomíjet.

7.5 Potenciál zprostředkovatele ve srovnání

Pro přehlednost je třeba ukázat využití stavebního spoření, životního pojištění, investic a penzijního připojištění na příkladu. Jelikož je důležitým aspektem i pohled klienta, z čehož potenciál zprostředkovatele v neposlední řadě vyplývá, i danou část lze v následující tabulce nalézt.

Tabulka 19 srovnává výše zmíněné 4 produkty z hlediska klienta i provize pro spolupracovníky OVB Allfinanz, a.s., a to demonstrováno na příkladu muže ve věku 29 let (rok narození 1983), jehož předpokládaný odchod do důchodu nastane v 68 letech (zdrojem údaje tabulka 7) a je kalkulováno s měsíční úložkou 1 000 Kč.

Tabulka 19: Potenciál klienta a zprostředkovatele ve srovnání

Produkt	Společnost	Tarif	Konečná hodnota účtu	Provize R2	Provize BL
Stavební spoření	Českomoravská stavební spořitelna, a.s.	Invest Standard	700 000 Kč	2 400 Kč	4 400 Kč
Životní pojištění	Generali pojišťovna, a.s.	Future	1 450 000 Kč	6 500 Kč	12 000 Kč
Investice	ČP Invest, a.s.	Vyvážený fond fondů	1 250 000 Kč	2 800 Kč	5 200 Kč
Penzijní připojištění	Allianz penzijní fond, a.s.	-	1 100 000 Kč	1 500 Kč	2 800 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování dle interních materiálů OVB Allfinanz, a.s.

Při předpokládaném zhodnocení úměrném produktu, což je parametr závislý na rizikovém profilu příslušného tarifu, je z tabulky 19 patrné, že při dodržení podmínek je pro klienta nejvýhodnější životní pojištění. Jelikož je zde nejvyšší potenciál i pro zprostředkovatele, tedy nejvyšší provize pro pozici reprezentanta 2.stupně – R2 i oblastního vedoucího – BL (zkratka z německého Bezirksleiter), budou obě strany obchodně spokojeny.

Závěr

Hlavním cílem diplomové práce bylo vymezení potenciálu společnosti OVB Allfinanz, a.s. během penzijní reformy za pomoci představení dobrovolných individuálních spořicíh programů v České republice.

Diplomová práce se opírá o teoretické poznatky v oblasti penzijní reformy. Hlavní cíl vychází z problematiky demografického vývoje obyvatelstva České republiky, poukazuje na stárnutí obyvatelstva v souvislosti s nižší porodností a tím otevírá možnosti finančním poradcům vysvětlit danou problematiku svým klientům.

Z hlediska hlavního cíle spočívá největší potenciál zprostředkovatelských společností včetně OVB Allfinanz, a.s. ve třetím, tedy dobrovolném, pilíři penzijního systému, a to zejména v oblasti životního pojištění, investic a penzijního připojištění.

U životního pojištění nelze zanedbat možnost příspěvku zaměstnavatele, který je motivován daňovými úlevami, zproštění odvodu sociálního a zdravotního pojištění a ostatními, neméně důležitými, benefity. Zprostředkovatel je za sjednání příspěvku zaměstnavatele odměněn provizí ve stejné výši jako za platby pojistníka a přidáme-li podmínku nezávislosti společnosti OVB Allfinanz, a.s., je při volbě konkrétní pojišťovny obchodně spokojena i jedna z partnerských společností. V případě vysvětlení a číselného dokázání výhod jednotlivým zaměstnancům činí hlavní potenciál příslušného produktu ve spokojenosti všech 4 stran, což činí dobrý základ pro budoucí spolupráci a tím i další možné obchodní příležitosti na servisních termínech.

Investice jsou z hlediska potenciálu brány zejména jako doplňkové produkty životního pojištění. Hlavní výhodou je zproštění od daně z příjmu z výnosu a fakt, že po zaplacení vstupního poplatku zprostředkovatel neručí za provizi po dobu 2 let ve srovnání s životním pojištěním a penzijním připojištěním.

Nejsložitější je rozpor druhého a třetího pilíře v případě penzijního připojištění. Zatímco druhý pilíř je z hlediska zprostředkovatele provizně omezen, pro třetí pilíř horní hranice neplatí, a tak je pro poradenské společnosti obchodně zajímavější. Druhý pilíř má potenciál v mediální pomoci a informovanosti občanů České republiky o povinně volitelné nutnosti zajištění důchodu z důvodu poklesu síly prvního, tedy státního, pilíře. Daný fakt je však

možné využít i pro obchodně výhodnější netransformované penzijní fondy, kde je klient navíc motivován při dodržení určitých parametrů navýšeným státním příspěvkem, daňovými úlevami a garancí nezáporného zhodnocení. Vzhledem k nastavení produktu je penzijní připojištění poplatkově přijatelnější než životní pojištění, hodí se tak i na využití v kratším horizontu. Lze využít i možnost příspěvku zaměstnavatele, provizně ohodnoceného shodně s příspěvkem účastníka.

Z pohledu zprostředkovatele je třeba sledovat několik parametrů úspěchu. Zejména se jedná o zisk, jenž s nejvyšší pravděpodobností vyplývá z životního pojištění, nelze však opomíjet ani využití sjednání investic a penzijního připojištění, čímž se osloví širší škála české populace a dojde tak k obsazení větší části finančního trhu. Zde je výhodou společnosti OVB Allfinanz, a.s. absolutní nezávislost a tím možnost svobodné volby konkrétního produktu i partnerské společnosti.

Dalším důležitým cílem zprostředkovatele je dlouhodobá spokojenost klientů, s čímž je spojeno i doplnění obchodní stránky jednotlivých spolupracovníků o odbornost, která je založena na znalosti proreformních důvodů.

Seznam použité literatury

Citace

Česká správa sociálního zabezpečení: 80 let sociálního pojištění [online]. 2004 [vid. 2012-02-17]. Dostupné z: http://www.cssz.cz/stranky/konference-80let/brozura_c.pdf

Důchodová reforma v ČR: Penzijní reforma znovuprosazena [online]. 7. 11. 2011 [vid. 2011-12-17]. Dostupné z: <http://duchodovareformavcr.cz/?p=534>

HORA, P. *Usfcr.cz: Unie společností finančního zprostředkování a poradenství* [online]. 2010 [vid. 2012-01-23]. Dostupné z: http://www.usfcr.cz/files/Manual_c_1_Typy_zprostredkovatel_a_poradcu.pdf

HUTLOVÁ, H. *Dumfinanci.cz: Podílové fondy* [online]. 21. 1. 2008 [vid. 2012-02-23]. Dostupné z: <http://dumfinanci.cz/clanky/386-podilove-fondy/>

Socialniporadce.mpsv.cz: Ministerstvo práce a sociálních věcí [online]. 1. 12. 2011 [vid. 2012-01-23]. Dostupné z: <http://socialniporadce.mpsv.cz/cs/246>

Zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění

Bibliografie

Afiz.cz: Asociace finančních zprostředkovatelů a finančních poradců České republiky [online]. 2012 [vid. 2012-01-23]. Dostupné z: <http://www.afiz.cz/afiz-o-sobe/>

Aktuálně.cz: Stavební spoření, snížení státní podpory [online]. 4. 11. 2011 [vid. 2012-02-17]. Dostupné z: <http://wiki.aktualne.centrum.cz/finance/stavebni-sporeni-snizeni-statni-podpory/>

Asociace penzijních fondů ČR: Vybrané ekonomické ukazatele [online]. 2011 [vid. 2012-03-11]. Dostupné z: <http://www.apfcr.cz/cs/vybrane-ekonomicke-ukazatele/>

ASOCIACE SAMOSTATNÝCH ODBORŮ ČESKÉ REPUBLIKY: Vývoj a stav hlavních parametrů základního důchodového pojištění [online]. 2011 [vid. 2012-03-05]. Dostupné z: <http://www.asocr.cz/addons/files/stare/110117vyvoj.pdf>

BÁRTÍK, T. *Válka.cz: Korejská válka* [online]. 1. 1. 2002 [vid. 2012-03-11]. Dostupné z: http://www.valka.cz/clanek_12.html

CIPRA, T. *Penzijní pojištění a jeho výpočetní aspekty*. Praha: Edice HZ, 1996. str. 234. ISBN 80-86009-04-1

CIPRA, T. *Pojistná matematika v praxi*. Praha: Edice HZ, 1994. str. 273. ISBN 80-901495-6-1

Česká správa sociálního zabezpečení: Počty důchodů, důchodců a poplatníků pojistného v květnu 2010 [online]. 25. 6. 2010 [vid. 2011-11-17]. Dostupné z: <http://www.cssz.cz/cz/o-cssz/informace/media/tiskove-zpravy/tiskove-zpravy-2010/pocty-duchodu-duchodcu-poplatniku-pojistneho-kveten-2010.htm>

Český statistický úřad: Naděje dožití [online]. 2012 [vid. 2012-02-17]. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/nadeje_doziti_a_prumerny_vek

Český statistický úřad: Průměrná nominální mzda za rok 2006 [online]. 2007 [vid. 2012-04-17]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/csu.nsf/informace/cpmz03070707.doc>

ČESKÁ SPRÁVA SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ: Starobní důchody [online]. 2011 [vid. 2012-04-03]. Dostupné z: <http://www.cssz.cz/cz/duchodove-pojisteni/davky/starobni-duchody.htm>

DANĚHEL, J. *Pojistná teorie*. Praha: Professional Publishing, 2006. 338 s. ISBN 80-86946-00-2

DUCHÁČKOVÁ, E. *Principy pojištění a pojišťovnictví*. Praha: Ekopress, s.r.o., 2005., 178 s. ISBN 80-86119-92-0

Důchodová reforma v ČR: Penzijní reforma znovuprosazena [online]. 7. 11. 2011 [vid. 2011-12-17]. Dostupné z: <http://duchodovareformavcr.cz/?p=534>

Důchodsprávně.cz: Dočasně krácený důchod [online]. 2010 [vid. 2012-04-17]. Dostupné z: <http://www.duchodspravne.cz/docasne-kraceny-duchod/>

Důchody-důchodci.cz: Výpočet důchodu [online]. 23. 12. 2011 [vid. 2012-04-17]. Dostupné z: <http://www.duchody-duchodci.cz/starobni-duchod-vypocet.php>

Finance.cz: Současný český důchodový systém [online]. 2011 [vid. 2012-05-05]. Dostupné z: <http://www.finance.cz/duchody-a-davky/vse-o-duchodech/duchodove-systemy/soucasny-cesky-duchodovy-system/>

Interní materiály společnosti OVB Allfinanz, a.s.

KORDÍK, J. *Důchodsprávně.cz: Problematika udržitelnosti důchodového systému* [online]. 2010 [vid. 2012-01-17]. Dostupné z: http://www.economix.cz/fm/gallery/Ekoforum/071121_necas/kordik_prace.pdf

KREBS, V. *Sociální politika*. Praha: ASPI, 2005. 504 s. ISBN 80-7357-050-5.

Ministerstvo práce a sociálních věcí: Genderová (ne)rovnost v důchodovém systému [online]. 2011 [vid. 2012-02-17]. Dostupné z: www.mpsv.cz/files/clanky/8463/Citlivostni_analyza.ppt

Ministerstvo práce a sociálních věcí: Pojistněmatematická zpráva o sociálním pojištění 2008 [online]. 2008 [vid. 2012-04-17]. Dostupné z: www.mpsv.cz/files/clanky/5886/zprava_2008_cz.pdf

Ministerstvo práce a sociálních věcí: Základní informace o OECD [online]. 2007 [vid. 2012-02-11]. Dostupné z: <http://www.mpsv.cz/cs/1028>

Ministerstvo práce a sociálních věcí: ZÁKLADNÍ UKAZATELE Z OBLASTI PRÁCE A SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ V ČESKÉ REPUBLICE [online]. 2010 [vid. 2011-12-17]. Dostupné z: http://www.mpsv.cz/files/clanky/11644/brozura_CZ_05.pdf

Ministerstvo práce a sociálních věcí: ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA [online]. 2005 [vid. 2012-04-01]. Dostupné z: http://www.mpsv.cz/files/clanky/2235/zaverecna_zprava.pdf

NAVRÁTIL, D. *Penzijní řešení: Srovnání penzijních systému ve světě* [online]. 1. 3. 2011 [vid. 2012-03-05]. Dostupné z: http://www.csas.cz/banka/content/inet/internet/cs/110301_penzijni.pdf?archivePage=tisk_a_rchive&navid=nav20107_info_plus

OECD: Health Status [online]. 2012 [vid. 2012-02-11]. Dostupné z: http://stats.oecd.org/index.aspx?DataSetCode=HEALTH_STAT

Ovb.cz: Výroční zpráva 2010 [online]. 2011 [vid. 2012-01-23]. Dostupné z: <http://www.ovb.cz/LinkClick.aspx?fileticket=embPLXAh9ds%3d&tabid=848&mid=2244>

OECD [online]. 2012 [vid. 2012-04-03]. Dostupné z: <http://www.oecd.org/dataoecd/3/2/39371902.xls>

Peníze.cz: Důchodová reforma: o úspěších v Chile aneb je průběžný systém potřebný [online]. 10. 10. 2006 [vid. 2012-03-17]. Dostupné z: <http://www.penize.cz/inflace/18408- duchodova-reforma-o- uspesich-v-chile-aneb-je-prubezny-system-potrebný>

Penzijní fond.info: Penzijní společnosti [online]. 2011 [vid. 2012-04-17]. Dostupné z: <http://www.penzijnifond.info/>

Reforma důchodového systému: Současný český důchodový systém [online]. 2008 [vid. 2012-03-05]. Dostupné z: <http://nb.vse.cz/~LAPACEKM/Prace/1430/duchodovareforma.pdf>

RUSNOK, J. *Poznámky k některým principům sociální politiky* [online]. 14. 1. 2010 [vid. 2012-01-17]. Dostupné z: vize2020.cz/docs/p/vize8-rusnok.pdf

ŠULC, J. *Finance.iDnes.cz: Jak dosáhnout nejvyššího státního příspěvku* [online]. 3. 3. 2006 [vid. 2012-01-17]. Dostupné z: http://finance.idnes.cz/jak-dosahnout-nejvyssiho-statniho-prispevku-fah-/spor.aspx?c=A060302_101817_fi_osobni_vra

ŠULC, J. *Penzijní připojištění*. Praha: GRADA Publishing, 2004. str. 195. ISBN 80-247-0772-1.

VOSTATEK, J. *Sociální a soukromé pojištění*. Praha: Codex Bohemia, 1996, 601 s. ISBN 80-85963-21-3

Zákon č. 96/1993 Sb., o stavebním spoření a státní podpoře stavebního spoření

Zákon č. 42/1994 Sb., o penzijním připojištění se státním příspěvkem